



صبح جمعه

۹۹/۱۰/۲۶

زمان شروع آزمون عمومی: ۸:۱۵

زمان پایان آزمون عمومی: ۹:۳۰

آزمون ۲۶ دی ماه ۹۹

آزمون عمومی گروه آزمایشی دوازدهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده‌ی تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰	
فارسی	۱	۲	۳	۵	۶	
عربی زبان قرآن	۱	۲	۳	۴	۶	
دین و زندگی	۱	۳	۵	۷	۸	
زبان انگلیسی	۱	۲	۳	۵	۶	

نام و نام خانوادگی:	شمارنده:
تعداد سؤال: ۱۰۰	مدت پاسخ‌گویی: ۷۵ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	فارسی	۲۵	۱	۲۵	۱۸
۲	عربی زبان قرآن	۲۵	۲۶	۵۰	۲۰
۳	دین و زندگی	۲۵	۵۱	۷۵	۱۷
۴	زبان انگلیسی	۲۵	۷۶	۱۰۰	۲۰

دانش‌آموز گرامی:

به کانال تلگرام تخصصی گروه دوازدهم انسانی @kanoonir_e و اینستاگرام به آدرس Kanoonir_12e بپیوندید:



- پاسخ سؤال‌های درسی خود را مشاهده نمایید.
- از جدیدترین اخبار کانون و کنکور باخبر شوید.
- از کتاب‌های جدید و به‌روزرسانی شده کانون مطلع شوید.
- ارزیابی و تحلیل هر آزمون را در همان روز مشاهده نمایید.
- از مشاوره‌های آموزشی و تحصیلی و فیلم‌های آموزشی استفاده کنید.
- خلاصه درس‌های مربوط به هر آزمون را دریافت نمایید.
- و



۱۸ دقیقه

کل مباحث نیم سال اول
درس ۱ تا پایان درس ۹
صفحه ۱۰ تا صفحه ۸۱

فارسی ۳

۱- معنای کدام واژه‌ها صحیح است؟

(الف) تعبیر: بیان کردن، شرح‌دادن، بازگویی

(ب) سامان: درخور، میسر، امکان

(ج) تزویر: نیرنگ، ریاکار، دورویی

(د) باسق: بلند، برتر، بالیده

(۱) الف، ب

(۲) ج، د

(۳) الف، د

(۴) ب، ج

۲- معنی واژه‌های کدام گزینه «تماماً» درست است؟

(۱) (کهر: اسبی که رنگ آن میان زرد و بور باشد.)، (کاینات: همه موجودات جهان)، (نحس: بداختر)

(۲) (غایت‌القصوی: کمال مطلوب)، (فقه: علم احکام شرعی)، (غاشیه: یکی از نام‌های قیامت)

(۳) (اشتیاق: میل قلب به دیدار محبوب)، (سریر: پادشاهی)، (آستانه: آغاز)

(۴) (طاق: سقف خمیده و محدب)، (بازبسته: وابسته)، (گرزه: خشمگین)

۳- معنای واژه‌های «استبعاد، نفیر، معجز، مطاع» در کدام گزینه آمده است؟

(۱) دور دانستن، نفرت داشتن، روسری، اطاعت‌کردن

(۲) دور دانستن، فریاد و زاری به صدای بلند، سرپوش، فرمانروا

(۳) بعید شمردن، بیزاری، سرپوش، اطاعت‌کردن

(۴) بعید شمردن، زاری، شمعدان، اطاعت‌کننده

۴- در کدام گزینه غلط املایی، وجود دارد؟

(۱) اگر بدان تحویل توانید کرد در امن و راحت و فراغت افتید.

(۲) و خردمند اگر ثقت افزایش که اساس آن هرچه مستحکم‌تر باشد، البته به عیبی منسوب نگردد.

(۳) روزبه اهتزاز هرچه تمام‌تر بنمود و گفت: اصحاب خرد و تجربت را به صحبت تو مباحث است.

(۴) او ما را از شرّ اشرار صیانت کند و چون از ضرر دیگران در حوزه حمایت او باشیم اثر آن تضرّر بر ما پدید نیاید.

۵- در کدام ابیات، غلط املایی وجود دارد؟

(الف) فضای حضرت او دلگشا چو صحن چمن

(ب) شاهدی مستانه آمد زاهدی مستور شد

(ج) خوار زبان دراز به گل طعنه می‌زند

(د) سپهر رفعت و کوه وقار و بحر سخا

(۱) ب، د

(۲) الف، ج

(۳) الف، د

(۴) ج، ب

۶- در کدام گزینه غلط املایی وجود دارد؟

(۱) قرب و تجلی، وصله‌های طیلسان، استقرار سلاح‌های زیاد

(۲) طبق پر از خاک، زغال منقل، بی حدّ و حصر

(۳) نواهی عالم، ماوراء‌الطبیعه، صفوت آدمیان

(۴) فضای اسرارآمیز، چریغ آفتاب، احداث خاکریز



۷- در کدام گزینه، تعداد بیش‌تری از آثار پدیدآورندگان زیر وجود دارد؟

«نصرت‌الله منشی، عطار، شهاب‌الدین سهروردی، مولوی، ابوالفضل بیهقی، احمد عربلو، علی شریعتی»

(۱) فيه ما فيه، في حقيقة العشق، قصة شیرین فرهاد، کویر

(۲) في حقيقة العشق، کویر، تاریخ بیهق، گلستان

(۳) فرهاد و شیرین، کليلة و دمنه، تاریخ بیهق، تمهیدات

(۴) تذکرة الاولیا، تمهیدات، کليلة و دمنه، قصة شیرین فرهاد

۸- آرایه‌های همهٔ گزینه‌ها به‌جز گزینهٔ ... صحیح است.

(۱) میلی اگر ندارد با عارض تو ابرو

(۲) با صبا همراه بفرست از رخت گل دسته‌ای

(۳) ای لب لعلت ز آب زندگانی برده آب

(۴) خاموش محتشم که دل سنگ آب شد

پیوسته از چه باشد چون قد من خمیده (حسن تعلیل، ایهام تناسب)

بو که بویی بشنویم از خاک بستان شما (حس آمیزی، ایهام)

ما ز چشم می‌پرستت مست و چشمت مست خواب (تشبیه، تشخیص)

بنیاد صبر و خانهٔ طاقت خراب شد (استعاره، کنایه)

۹- آرایه‌های «کنایه، حس آمیزی، تلمیح، مجاز و استعاره» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

(الف) نماز شام قیامت به هوش باز آید

(ب) سعدی قلم به سختی رفته است و نیک‌بختی

(ج) ماه کز نظاره‌اش چشم جهانی روشن است

(د) آخر ای باد صبا بویی اگر می‌آری

(ه) خوشم به وعدهٔ خشکی ز شیشه‌خانهٔ گردون

کسی که خورده بود می ز بامداد السست

پس هر چه پیشت آید گردن بنه قضا را

پیش خورشید جمالت قلب روی اندوده‌ای است

سوی شیراز گذر کن که مرا یار آن جاست

امید گوهر سیراب ازین سراب ندارم

(۱) ج، د، ه، الف، ب (۲) ب، ه، ج، الف، د (۳) الف، ج، ه، ب، د (۴) ب، ه، الف، ج، د

۱۰- در کدام بیت ترکیبی وجود دارد که با توجه به آرایهٔ «ایهام» هم می‌توان آن را ترکیب اضافی به‌شمار آورد و هم ترکیب وصفی؟

(۱) طویی نسیه تو را زاهد خودبین که به نقد

(۲) گفתי هوای باغ در ایام گل خوش است

(۳) روان کرد از تنگ شکر شکر

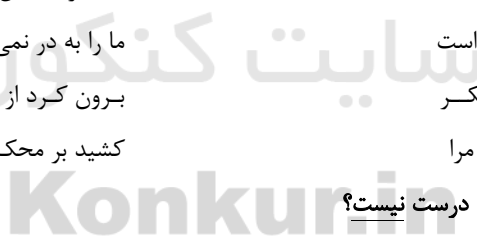
(۴) غرض ستیزه نبودش که نقد قلب مرا

سایهٔ رفعت آن سرو روان ما را بس

ما را به در نمی‌رود از سر هوای یار

برون کرد از درج گوهر، گهر (درج: صندوقچه)

کشید بر محک جور و امتحانش کرد



۱۱- با توجه به دو بیت زیر، کدام گزینه درست نیست؟

«تو را در آینه دیدن جمال طلعت خویش

به جای سرو بلند ایستاده بر لب جوی

بیان کند که چه بوده است ناشکیبا را

چرا نظر نکنی یار سروبالا را»

(۱) «دیدن» نقش نهاد دارد.

(۲) در بیت اول، حرف «را» هر دو بار به عنوان حرف اضافه آمده است.

(۳) «سرو بلند» استعاره از معشوق است.

(۴) «یار سرو بالا» تشبیه دارد.

۱۲- در متن زیر به ترتیب چند ترکیب وصفی و اضافی وجود دارد؟

«آن شب نیز من خود را بر روی بام خانه گذاشته بودم و به نظارهٔ آسمان رفته بودم؛ غرق در این دریای سبز معلقی که بر آن مرغان الماس پر،

ستارگان زیبا و خاموش از غیب سر می‌زنند. آن شب ماه با تالگو پرشکوهش از راه رسید و قندیل زیبای پروین سر زد.»

(۱) ده، پنج (۲) ده، هفت (۳) یازده، پنج (۴) یازده، هفت

۱۳- در متن زیر، کدام «وابسته وابسته» مشاهده نمی‌شود؟

«این معلم شریف باسواد سفارش کرده بود که اگر سر قبر ویکتور هوگو رفتیم بر قدرت قلم این نویسنده درود بفرستیم که فرهنگ فرانسوی را حتی در دل دهات نسبتاً دورافتاده ایران، مثل پاریز، هم فرا برده است.»

(۱) صفت صفت (۲) قید صفت (۳) صفت مضاف‌الیه (۴) مضاف‌الیه مضاف‌الیه

۱۴- در کدام گزینه، هر دو نقش دستوری مشخص شده، صحیح است؟

(۱) به خون خلق ازان تشنه است دایم چرخ مینایی
 (۲) سعدیا، گر بکند سیل فنا خانه دل
 (۳) تا عاشقان به بوی نسیمش دهند جان
 (۴) گرفتن قدم لاجرم باز پس

که سرسبزی ز آب چشم باشد نخل ماتم را (نهاد، مسند)
 دل قوی دار که بنیاد بقا محکم ازوست (نهاد، مضاف‌الیه)
 بگشود نافه‌ای و در آرزو ببست (نهاد، متمم)
 که پاکیزه به مسجد از خاک و خس (قید، نهاد)

۱۵- در همه گزینه‌ها دو جمله با الگوی «نهاد، مفعول، مسند، فعل» وجود دارد؛ به جز:

(۱) پرتو خورشید را آینه رسوا می‌کند
 (۲) قدر مجموعه گل مرغ سحر داند و بس
 (۳) تو بودی مطرب و ساقی، تو بودی شاهد باقی
 (۴) مرسل حق کرد نامش بوتراب

چون نهان از دیده‌ها سازد دل روشن تو را؟
 که نه هر کاو ورقی خواند معانی دانست
 گهم درویش خود خواندی و گاهم محتشم کردی
 حق «یدالله» خواند در امّ الکتاب

۱۶- در ابیات کدام گزینه فعل‌های اسنادی به قرینه معنوی حذف شده است؟

(الف) شنیدمت که نظر می‌کنی به حال ضعیفان
 (ب) گریه شام و سحر شکر که ضایع نگشت
 (ج) دریا و کوه در ره و من خسته و ضعیف
 (د) فقیر و خسته به درگاهت آدمم رحمی

تبم گرفت و دلم خوش به انتظار عیادت
 قطره باران ما گوهر یک‌دانه شد
 ای خضر پی‌خجسته مدد کن به همتم
 که جز ولای توام نیست هیچ دستاویز

(۱) الف، د (۲) ب، ج (۳) د، ب (۴) الف، ج

۱۷- مفهوم کدام گزینه با بقیه مغایرت دارد؟

(۱) دست همه اهل کشف و ارباب شهود
 (۲) در دهان هر زبان که گردان است
 (۳) خرد اندر جهان او نرسد
 (۴) چو بیرونی از عقل و وهم و قیاس

از دامن ادراک تو کوتاه بود
 از ثنای تو اندر او جان است
 علم بر آستان او نرسد
 تو را چون شناسم من ناشناس

۱۸- مفهوم کلیدی کدام بیت در برابر آن درست نوشته نشده است؟

(۱) گر تو را از ستم و جور خدا توبه دهد
 (۲) ریگ آموی و درشتی راه او
 (۳) ای که از کوچه معشوقه ما می‌گذری
 (۴) در کنار بحر صائب، قطره دریا می‌شود

زاهد شهر ز روی تو مرا توبه دهد (انابت)
 زیر پایم پرنیان آید همی (اشتیاق)
 برحذر باش که سر می‌شکند دیوارش (دشواری عشق)
 کس چرا جان را از آن جان جهان دارد دریغ (فناء فی الله)



۱۹- مفهوم مقابل بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

«همت بدرقه راه کن ای طایر قدس / که دراز است ره مقصد و من نوسفرم»

- (۱) راه تاریکی نشاید قطع کردن بی دلیل
- (۲) به کوی عشق منه بی دلیل راه قدم
- (۳) خاکساری تا دلیل جان آگاه من است
- (۴) ای بسا شیخی که ارشادش دلیل گمراهی است

۲۰- مفهوم کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) بر لب بحر فنا منتظریم ای ساقی
- (۲) ای جویبار جاری! زین سایه برگ مگریز
- (۳) نوبت خوشدلی از برق سبک سیرتر است
- (۴) از دیده گر سرشک چو باران چکد رواست

۲۱- کدام گزینه با بیت «یک دم غریق بحر خدا شو گمان میر / کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی» قرابت دارد؟

- (۱) خدا داند کز آتش برنگردم
- (۲) خامشی ام زنده جاوید کرد
- (۳) به سیم نام نکو می خری زیان نکنی
- (۴) گران جان در زمین خشک گردد غرق چون قارون

۲۲- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- (۱) همت اگر سلسله جنبان شود
- (۲) گر پر پرواز بخشیدت فلک
- (۳) هیچ کاری بی کمان نگشاید از تیر خدنگ
- (۴) همت هست رسا دستم اگر کوتاه است

۲۳- مفهوم کدام گزینه با بیت «چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان؟ / چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان؟» ارتباط دارد؟

- (۱) اگر نه باده غم دل ز یاد ما ببرد
- (۲) گرچه خوردی هر دم از دست فلک صدگونه زهر
- (۳) گر شیشه امکان شکند سنگ حوادث
- (۴) گرچه غم خانه عشاق ز وی ویران است

۲۴- کدام دو بیت مفهوم یکسانی دارند؟

- (۱) عشق بر یک فرس بنشانند گدا و شاه را
- (۲) برق چون ابر بهار از کشت من گریان گذشت
- (۳) عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را
- (۴) از ملک برتر شوی چون عشق را رهبر شوی
- (۵) زمانه گر بزند آتشم به خرمن عمر
- (۶) گر وصل آن نگار میسر شود مرا
- (۷) در ره عشق نشد کس به یقین محرم راز
- (۸) راز عشق از دل برون افتاد و رسوایی کشید

۲۵- مفهوم کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) صورت راحت نفور [دور شدن] از مردمان عالم است
- (۲) خوش است از دور نذر محفل هم صحبتان بوسی
- (۳) پیروی مرا به گوشه عزلت دلیل شد
- (۴) وحشی دارالامان گوشه تنهایی ام



۲۰ دقیقه

عربی، زبان قرآن ۳

درس‌های ۱ و ۲
صفحه ۱ تا صفحه ۳۶

■ عَيْنِ الْأَصْحَحِ وَ الْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجَمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ: (۲۶ - ۳۵)

۲۶- ﴿وَلَا تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَسُبُّوا اللَّهَ...﴾:

- (۱) و کسانی را که جز خدا را می‌خوانند، دشنام نمی‌دهید تا خدا را دشنام ندهند!
- (۲) و نباید به کسانی که به جای خدا فرا می‌خوانند دشنام دهید، پس به خدا دشنام خواهند داد!
- (۳) و به کسانی که به جای خدا فرا می‌خوانند، دشنام ندهید که به خدا دشنام دهند!
- (۴) و کسانی را که جز خداوند خوانده می‌شوند، دشنام ندهید که به خدا دشنام دهند!

۲۷- «تُمنح جائزة نوبل في كُلِّ سنةٍ إلى من يُفيد البشرية في مجالات حُدَّتْ!»:

- (۱) جایزه نوبل را هر ساله به کسی می‌دهند که در زمینه‌های تعیین شده برای بشریت مفید است!
- (۲) جایزه نوبل هر ساله به کسی داده می‌شود که در زمینه‌هایی که مشخص شده است، به بشریت نفع برساند!
- (۳) همه ساله جایزه نوبل به کسی داده می‌شود که در زمینه‌های مشخص شده به بشریت سود می‌رساند!
- (۴) هر ساله جایزه نوبل را کسی می‌برد که در زمینه‌هایی که تعیین شده است، به بشریت فایده برساند!

۲۸- «ما كُنْتَ تَرَعْمِينَ أَنَّ الْعَالَمَ الْأَكْبَرَ قَدْ انْطَوَى فِيكَ وَ لَمْ تَشْعُرِي أَنَّ دَوَاعِكَ فِي نَفْسِكَ!»:

- (۱) گمان نکردی که دنیایی بزرگ‌تر در تو به هم پیچیده شده است و احساس نکردی که داروی تو در خود توست!
- (۲) گمان نمی‌کردی که دنیای بزرگ‌تر درون تو به هم پیچیده شده و حس نکردی که درمان تو در خود توست!
- (۳) فکر نمی‌کردی که دنیای بزرگی در تو به هم پیچیده شده و دوایت را در خود احساس نمی‌کردی!
- (۴) آنچه گمان می‌کردی این است که همانا دنیای بزرگ‌تر درون توست و تو احساس نکردی که درمان تو در خود توست!

۲۹- «الاختراعات التي تُسهِّل حياة البشر و تُطَوِّرها قَدْ تُسْتخدَم في مجال انهدام الحياة و ازدياد القتل و ما هو غير صالح للبشر!»:

- (۱) اختراعاتی که باعث ساده شدن زندگی بشر و دگرگونی آن می‌شوند گاهی در مسیر ویرانی زندگی و افزایش کشتار و آنچه برای بشر شایسته نیست به کار می‌روند!
- (۲) اختراعاتی هستند که زندگی بشر را ساده‌تر می‌کنند و آن را بهبود می‌بخشند اما در زمینه ویران کردن زندگی، افزودن کشتار و چیزهایی که برای بشر سزاوار نیست به کار گرفته می‌شوند!
- (۳) اختراعاتی که گاهی زندگی بشر را تسهیل می‌کنند و آن را بهبود می‌بخشند در زمینه از بین بردن زندگی و زیاد شدن کشتار و آنچه شایسته بشر نبوده است، به کار گرفته شده‌اند!
- (۴) اختراعاتی که زندگی بشر را ساده کرده و آن را بهبود می‌بخشند گاهی در زمینه انهدام زندگی و افزایش کشتار و آنچه شایسته بشر نیست، به کار گرفته می‌شوند!

۳۰- «يجب ألا تهنوا و تضعف إرادتكم لأنه لا شيء مُمكن بدون الإرادة و أنتم غافلون عنها!»:

- (۱) نباید اراده شما سست و ضعیف شود، زیرا هیچ چیزی بدون اراده امکان پذیر نیست، در حالی که شما از آن غافل هستید!
- (۲) نباید سست شوید و اراده‌تان ضعیف شود، زیرا هیچ چیزی بدون اراده ممکن نیست، در حالی که شما از آن غافلید!
- (۳) لازم است سست نباشید و اراده شما ضعیف نباشد، چون بدون داشتن اراده، کاری نمی‌توان انجام داد و شما از آن بی‌خبرید!
- (۴) باید آگاه باشید که تصمیم‌تان ضعیف و سست نگردد، زیرا هیچ چیز بدون اراده ممکن نیست، حال آنکه شما از آن غافلید!

۳۱- «هؤلاء رجال قد نسوا الله فلا يتبعون أوامره، لعلهم يغيرون طريقة حياتهم و يعودون إلى الله!»:

- (۱) این مردان خدا را فراموش کرده‌اند پس دستوراتش را پیروی نمی‌کنند، امید است آنان شیوه زندگی خود را تغییر دهند و به سوی الله بازگردند!
- (۲) اینان مردانی هستند که خدا فراموششان شده و دستورات او را پیروی نمی‌کنند، امید است روش زندگیشان تغییر کند و به سوی خدا بازگردند!
- (۳) این مردان خداوند را از خاطر بردند پس اوامرش را پیروی نمی‌کنند، کاش آنان شیوه زندگی خود را تغییر می‌دادند و به سوی خدا بازمی‌گشتند!
- (۴) اینان مردانی هستند که الله را فراموش کرده‌اند پس دستوراتش را پیروی نمی‌کنند، امید است روش زندگی خود را تغییر داده و به سوی خدا بازگردند!

۳۲- «لا مجال لتقدم الشخص الذي قد أقبل على خيبة الأمل و لا يُريد أيّ تحوّل!»:

- (۱) زمینه پیشرفت شخصی که به ناامیدی روی بیاورد و هیچ دگرگونی را نخواهد، وجود ندارد!
- (۲) هیچ زمینه‌ای برای پیشرفت کسی که به ناامیدی روی آورده و هیچ دگرگونی‌ای را نمی‌خواهد، وجود ندارد!
- (۳) کسی که به ناامیدی روی آورده و به دنبال دگرگونی نیست، هیچ زمینه‌ای برای پیشرفت ندارد!
- (۴) هیچ زمینه پیشرفتی برای شخص روی آورنده به ناامیدی که هیچ دگرگونی‌ای را خواستار نیست، وجود ندارد!

۳۳- عَيْنَ الصَّحِيح:

- (۱) أعود بالله من سُبَاتِ الْعَقْلِ وَ قَبْحِ الزَّلَلِ!: از به خواب رفتن‌های خرد و زشتی لغزش‌ها به خدا پناه می‌برم!
- (۲) إِنَّمَا أَوْلِيَاؤُنَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ رَاكِعِينَ!: سرپرستان ما تنها مؤمنانی هستند که در حال رکوع زکات می‌دهند!
- (۳) أَرْسَلَ اللَّهُ الْأَنْبِيَاءَ مُبَشِّرِينَ لِبَيِّنَاتِ الْحَقِيقَةِ!: خداوند پیامبران بشارت دهنده را فرستاد تا حقیقت را آشکار کنند!
- (۴) لَنْ يُضَيِّعَ اللَّهُ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ الْأَعْمَالَ!: خداوند پاداش‌های کسی را که نیکوکارتر است، تباہ نخواهد کرد!

۳۴- عَيْنَ الصَّحِيح:

- (۱) لَيْتَ أَعْمَالُنَا الصَّعْبَةَ فِي تَطْطِيفِ الْبَيْتِ سَهَّلْتَ!: کاش کارهای سختمان در نظافت خانه آسان شود!
- (۲) إِنَّ رَأْيَ حَكْمِ الْمُبَارَايَاتِ لَنْ يُضْعِفَ عِزْمَ لَاعِبِينَا!: بی‌شک نظر داور مسابقه اراده بازیکنان ما را ضعیف نخواهد کرد!
- (۳) اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ جَاهِلًا!: پروردگار داناتر است به کسی که با نادانی از راهش گمراه شد!
- (۴) رَبُّنَا لَا يَحْمَلُنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ!: پروردگارا به ما تحمیل نکن آنچه را هیچ توانی نسبت به آن نداریم!

٣٥- «گِل، خاکِ درآمیخته با آب است که نم آن از بین نرفته است!»:

(١) التَّيْنِ ترابٍ يَخْتَلطُ بالماءِ و ما زالت عنه الرطوبة!

(٢) الطَّيْنِ ترابٍ مختلطٍ بالماءِ ما زالت عنه الرطوبة!

(٣) التَّيْنِ مختلطُ الترابِ و الماء لا تزال رطوبته!

(٤) الطَّيْنِ هو التراب المختلط بالماء و ما تزال رطوبته!

■ ■ ■ اقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (٣٤ - ٤٢) بِمَا يُنَاسِبُ النَّصَّ:

للجبال دور مهمّ في تحكيم الأرض و استقرارها كما لها مكان رفيع في الثقافة و الآثار الأدبيّة؛ لأنّ الجبل كما يُحكّم الأرض كمسماٍرٍ، يُعدّ رمزاً للاستقامة و الحلم و الوصول إلى قمته علامةً للنجاح في المجالات المختلفة و هذا ما يُستفاد للتمثيل في المحاولة و عدم القنوط (ناامیدی) و الضّرورة في القيادة و التعاون. بعض أنواع الجبال منفرد في حين هناك سلسلة من الجبال الطويلة المتصلة، أعلى جبلٍ في العالم جبل إفرست في سلسلة جبال الهيمالايا يصعدُه قليلٌ من الأقوياء و الحاذقين في هذا المجال فهو أكثر من ثمانية آلاف متر ارتفاعاً. يتأثّر شكلُ الجبال من وقائع طبيعيّة قد حدثت خلال تاريخ الأرض و يؤثر على الجوّ حوله أيضاً.

٣٤- عَيِّنِ الْمُنَاسِبَ لِتَكْمِيلِ الْفَرَاقِينَ: . . . إفرست قَمّة . . . كثيرٌ من الأقوياء!

(١) أنْ - لا يصعده

(٢) ليس - يصعدها

(٣) لعلّ - يصعدها

(٤) كأنّ - لا يصعده

٣٧- عَيِّنِ الصَّحِيحَ حَسَبَ النَّصِّ:

(١) بعض النَّاسِ كالجبال، إنَّهم يُحكِّمون الأرض!

(٢) هناك نوعان من الجبال و إفرست من النوع المنفرد!

(٣) بعض الجبال رفيعة جداً فننتمّم منها التّعاون في أمورنا!

(٤) قد تكون برودة الجوّ أو تساقط الأمطار بسبب وجود الجبال!

٣٨- عَيِّنِ الْوَصْفَ الَّذِي لَمْ يَأْتِ لِلجَبَلِ فِي النَّصِّ:

(١) الاستقامة!

(٢) الحلم!

(٣) القيادة!

(٤) الرّفعة!

٣٩- عَيِّنِ عُنْوَاناً أُبْعِدَ لِلنَّصِّ:

(١) الجبل معلّم حاذق!

(٢) أهميّة الجبال في أرضنا!

(٣) إفرست أقرب الأرض إلى السّماء!

(٤) تاريخ الوقائع الطّبيعيّة في الأرض!

■ عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي الإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (٤٠ - ٤٢)

٤٠- «يُحَكِّمُ»:

- (١) فعل مضارع - على وزن: يُفَعِّلُ - معلوم / مفعوله «الأرض»
- (٢) مضارع - للمفرد المذكر الغائب - له حرفانِ أصليّانِ / فعل و فاعل
- (٣) فعل - من مصدر «تَحَكَّمُ» و له حرف زائد واحد / فعل والجملة فعلية
- (٤) فعل - للغائب (= للمفرد المذكر الغائب) - ليس فيه حرف زائد / فاعله «الأرض»

٤١- «يَصْعَدُ»:

- (١) فعل - للمفرد المذكر - مصدره «صُعُودٌ» و فيه حرف زائد / فعل و فاعل
- (٢) مضارع - له ثلاثة حروف أصليّة و ليس فيه حرف زائد - معلوم / فاعله «قليل»
- (٣) فعل - للمذكر - حروفه الأصليّة: ص ع د ؛ و مصدره: تَصْعِدُ / فعل و مفعوله ضمير «ها»
- (٤) فعل مضارع - للغائب (= للمفرد المذكر الغائب) - حروفه الأصليّة: ص ع د / فاعله «الأقوياء»

٤٢- «الْوُصُولُ»:

- (١) اسم - جمع تكسير و مفرده: وَصَلَ؛ مذكر / مبتدأ للخبر و مرفوع
- (٢) جمع و حروفه الأصليّة: و ص ل - مذكر / فاعل و مرفوع والجملة فعلية
- (٣) اسم - مفرد - على وزن: فُعُولٌ؛ و هو مصدر/ مبتدأ و مرفوع و خبره: لِلنَّجَاحِ
- (٤) مفرد مذكر - مأخوذ من مادّة «و ص ل» / مبتدأ للخبر و مرفوع والجملة اسمية

٤٣- عَيْنُ الخِطْأِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الحُرُوفِ:

- (١) يُسَجِّعُ الْمُتَفَرِّجُونَ فَرِيقَهُمُ الْفَائِزَ فَرِحِينَ!
- (٢) تَجْتَهِدُ الطَّالِبَةُ فِي آدَاءِ وَاجِبَاتِهَا رَاضِيَةً وَ تُسَاعِدُ أُمَّهَا!
- (٣) إِنَّ المُخْتَرَعَاتِ الحَدِيثَةَ سَاعَدَتِ البَشَرَ لِتَسْهِيلِ أُمُورِ الحَيَاةِ!
- (٤) لِكُلِّ اختِرَاعٍ عِلْمِيٍّ وَ ابتِكَارٍ فِي التَّقْنِيَّةِ وَجْهَانِ!

٤٤- عَيْنُ الخِطْأِ عَنِ تَوْضِيحِ المَفْرَدَاتِ:

- (١) الأهُونُ: الَّذِي هُوَ أَشَدَّ حَقَارَةً وَ لَيْسَ لَهُ مَنزَلَةٌ؛ مرادفه: الأَحقَرُ!
- (٢) السَّهْلُ: أَرْضٌ مُنْبَسَطَةٌ، إِنَّ الزَّرَاعَةَ تَتِمُّ فِيهِ وَ جَمْعُهُ: السَّهُولُ!
- (٣) الطِّينُ: تَرَابٌ مُخْتَلَطٌ بِالمَاءِ وَ الطَّبِيعَةُ البَشَرِيَّةُ مَصْنُوعَةٌ مِنْهُ!
- (٤) التَّحَاسُ: عَنصرٌ فَلَزِيٌّ يُوصلُ الحَرَارَةَ وَ الكَهْرِبَاءَ وَ لِكَنَّهُ لَا يُسْتخدَمُ فِي الإِلِكْترونيَاتِ!

۴۵- عَيْن ما لَيْسَ فِيه رِجاء:

- (۱) قد يَلْزَمُ أَنْ نَتَذَكَّرَ الْأَصْدِقَاءَ،
 (۲) عَسَى أَنْ يَتَّبِعَهُوا وَ يَغَيِّرُوا سُلُوكَهُمْ،
 (۳) وَ أَصْبَحُوا نَادِمِينَ لَعَلَّهُمْ يَعْقِلُونَ،
 (۴) وَ لَكُنْهُمْ لَا يَعْلَمُونَ مَا يَفْعَلُونَ!

۴۶- عَيْن ما يُفِيدُ النْفِي المَطْلَق:

- (۱) لَعَلِّي أَرْجِعُ إِلَى بَعْضِ أَيَّامِ صَغْرِي لَا كَلِّهَا!
 (۲) لَا نَتَّبِعُ سَبِيلَ مَنْ لَا هَادِيَ لَهُ فِي طَرِيقِهِ!
 (۳) إِنِّي أَخَافُ الْجَهْلَ لَا الْوَحْدَةَ لِأَنَّهُ يَضِيعُ الْإِنْسَانَ!
 (۴) هَذِهِ طَالِبَاتٌ لَا يَعْمَلْنَ بِمَا لَا يَفِيدُهُنَّ!

۴۷- عَيْن الصَّحِيحِ لِلْفَرَاعِينَ: ... الْأَيَّامُ تَمَرَّ بِنا بِصَعُوبَةٍ، يا ... الصَّعَابُ تَزُولُ عَن حَيَاتِنَا!

- (۱) إِنَّ - لَكِنَّ
 (۲) إِنَّ - لَيْتَ
 (۳) كَأَنَّ - لَعَلَّ
 (۴) أَنْ - لَيْتَ

۴۸- عَيْن العبارة الَّتِي لَيْسَ فِيهَا الحال:

- (۱) الْمُؤْمِنُ يَعْتَصِمُ بِحَبْلِ اللَّهِ وَ هُوَ خَاضِعٌ لَهُ!
 (۲) عَلَيْنَا أَنْ نَبْتَعدَ عَنِ الْكُذْبِ وَ نَحْنُ عَالِمُونَ بِقَبْحِهِ!
 (۳) أَصْدَقُ كَلَاماً قَلْتَهُ لِي يَوْمَ امْسَ!
 (۴) يَعِيشُ هَؤُلَاءِ الطَّلَابُ مَتَوَكِّلِينَ عَلَى رَبِّهِمْ دَائِماً!

۴۹- عَيْن اسماً نَكْرَةً بَيِّنَةً هَيْئَةً اسْمَ مَعْرِفَةٍ:

- (۱) بَنِي نَوِيلِ مَوْسَسَةِ «جائزَةِ نَوِيلِ» خَوْفاً مِنْ ذِكْرِهِ بِالسَّوْءِ!
 (۲) بَقِيَ الْمُخْتَرِعُ حَزِيناً وَ بَعْدَ مَدَّةٍ شَعَرَ بِخَيْبَةِ الْأَمْلِ!
 (۳) أَقْبَلَ رُؤْساءَ شَرِكاتٍ إِلَى شِراءِ الدِّينامِيْتِ يَبْتَسِمُونَ!
 (۴) عَلَى الْإِنْسَانِ الْعَاقِلِ أَنْ يَسْتَفِيدَ مِنَ الْفِرْصَةِ وَ لَا يَكُونَ مُتْكَاسِلاً!

۵۰- عَيْن جُمْلَةً مُؤَكِّدَةً فِيهَا حال:

- (۱) إِنَّ هَذَا الرَّجُلَ كانَ ذا وَجْهِينَ فَلذَلِكَ ماتَ خاسِراً!
 (۲) أَلَا تَصَدِّقُونَ أَنَّ الْمُحْسِنَ يَبْقَى حَيًّا أَبْداً؟!
 (۳) كَأَنَّ الْمُؤْمِنَ جَبَلٌ راسِخٌ لَا تُحَرِّكُهُ العِواصِفُ!
 (۴) إِنَّ الطَّلابَ الْإِيرانِيِّينَ يَرْحَلُونَ إِلَى أوروبَّا باحثِينَ عَنِ العِلْمِ!



دین و زندگی ۳

دانش آموزان اقلیت‌های مذهبی، شما می‌توانید سؤال‌های معارف مربوط به خود را از مسئولین حوزه دریافت کنید.

۱۷ دقیقه

کل مباحث نیم‌سال اول
درس ۱ تا پایان درس ۷
صفحه ۲ تا صفحه ۹۰

- ۵۱- در آیه شریفه «و من الناس من یعبد الله علی حرفٍ فإن اصابه خیر اطماناً به و ان اصابته فتنة انقلب علی وجهه خسر الدنیا و الآخرة ذلک هو الخسران المبین» کدام موضوعات مستفاد می‌گردد؟
الف) زیان دنیوی و اخروی تابع رویگردانی از خدا در هنگام برخورد با بلاهاست.
ب) ایمان به خداوند با برقراری ارتباط و دوستی با دشمنان خداوند سازگاری ندارد.
ج) عبادتی که از روی تردید باشد، شخصیتی ناپایدار و ناآرام در برابر خیر و شر را به دنبال دارد.
د) عبودیت حقیقی آن است که هنگام رسیدن به خیر و وسعت، آسودگی و آرامش به دنبال داشته باشد.
- (۱) الف، ب (۲) ب، ج (۳) ج، د (۴) الف، ج

۵۲- انسان چگونه می‌تواند بیت «برو این دام بر مرغی دگر نه/ که عنقا را بلند است آشیانه» را با افتخار خطاب به شیطان بیان کند و نمونه آن بیان کدام عبارت قرآنی توسط حضرت یوسف (ع) است؟

- (۱) پیشروی تا مراحل عالیة اخلاص و رسیدن به مقام مخلصین - «لئن لم یفعل ما امره لیسجنن»
(۲) پیشروی تا مراحل عالیة اخلاص و رسیدن به مقام مخلصین - «السجن احب الیّ ممّا یدعوننی الیه»
(۳) حرکت در وادی اخلاص تا مرتبه جاری شدن حکمت از قلب بر لسان آدمی - «السجن احب الیّ ممّا یدعوننی الیه»
(۴) حرکت در وادی اخلاص تا مرتبه جاری شدن حکمت از قلب بر لسان آدمی - «لئن لم یفعل ما امره لیسجنن»
- ۵۳- اگر بگوییم «پدیده‌ها، که وجودشان از خودشان نیست، برای موجود شدن نیازمند به پدیدآورنده‌ای هستند که خودش پدیده نباشد، بلکه وجودش از خودش باشد» مفهوم کدام بیت را انیس جان خود کرده‌ایم و رابطه خداوند با جهان، تا حدی شبیه کدام رابطه است؟

- (۱) به صحرا بنگرم صحرا تو بینم / به دریا بنگرم دریا تو بینم - رابطه مولد برق با جریان برق
(۲) ما عدم‌هاییم و هستی‌های ما / تو وجود مطلق، فانی‌ما - رابطه مولد برق با جریان برق
(۳) ما عدم‌هاییم و هستی‌های ما / تو وجود مطلق، فانی‌ما - رابطه بنا با مسجد
(۴) به صحرا بنگرم صحرا تو بینم / به دریا بنگرم دریا تو بینم - رابطه بنا با مسجد
- ۵۴- فرموده امام علی (ع) در پاسخ یکی از یاران خود که پرسیده بود «آیا از قضای الهی می‌گریزی؟» و امام پاسخ داده بود: «نه، بلکه از قضای الهی به قدر الهی پناه می‌برم» مؤید کدام است؟

- (۱) اختیار انسان از نفس و روح پدید می‌آید و آن نیز وابسته به اراده الهی است و این یک رابطه طولی است.
(۲) بدون پذیرش قضا و قدر الهی هیچ نظمی برقرار نمی‌شود و هیچ زمینه‌ای برای کار اختیاری پدید نمی‌آید.
(۳) قضای الهی متناسب با ویژگی و تقدیر خاص موجود است که اگر فرد تقدیرات و قضاها را بشناسد، دست به انتخاب مناسب‌تری می‌زند.
(۴) اعتقاد به قضا و قدر، مانع تحرک و عمل انسان نیست بلکه چیزی ورای قانونمندی جهان و نظم در آن است.

۵۵- تدبیر استوار الهی برای معاندان و غرق‌شدگان در گناه کدام است و مشمول افراد گرفتار به کدام عبارت شریفه می‌گردد؟

(۱) «فأخذناهم بما كانوا یکسبون» - «یکفروا به»

(۲) «سنستدرجهم من حیث لا یعلمون» - «کذبوا بآیاتنا»

(۳) «سنستدرجهم من حیث لا یعلمون» - «یکفروا به»

(۴) «فأخذناهم بما كانوا یکسبون» - «کذبوا بآیاتنا»

۵۶- در تبیین مفهوم علل طولی که مصداقی از نسبت بین اراده انسان و اراده خداوند است، کدام فرآیند ناظر بر این مطلب است؟

(۱) در مثال نوشتن، قلم، دست، اراده، سیستم عصبی، نفس و روح

(۲) در رویش یک گل، باغبان، خاک، آب، نور و حرارت

(۳) در مثال نوشتن، دست، نوشت‌افزار و کاغذ

(۴) در رویش یک گل، تدبیر باغبان، هدایتگری خداوند و کود و بذر مناسب

۵۷- هر کدام از گزاره‌های زیر به کدام یک از علل پیدایش یک پدیده اشاره دارد؟

- تأثیرگذاری مستقل از یکدیگر

- تفاوت نقش‌ها

- گرفتن علیت خود از عامل بالاتر

(۲) عرضی - طولی - طولی

(۱) عرضی - عرضی - طولی

(۴) طولی - عرضی - عرضی

(۳) طولی - طولی - عرضی

۵۸- کدام عناوین، با ثمرات مربوط به خود مناسبت دارند؟

الف) ابتلاء ← تنبیه از باب لطف و رحمت

ب) امداد خاص ← قدم نهادن در راه حق و داشتن نیت پاک

ج) تأثیر اعمال انسان در زندگی او ← افزایش طول عمر با محبت به اقوام

د) سنت‌های الهی ← بینش صحیح ما نسبت به سلامتی و بیماری

(۱) ب - ج (۲) الف - ب (۳) الف - د (۴) ج - د

۵۹- اخلاص در کاربرد دینی به چه معناست و چرا پیامبر اکرم (ص) فرموده‌اند: «نیت مؤمن از عمل او برتر است»؟

(۱) داشتن حسن فاعلی به همراه حسن فعلی - قصد و نیت به منزله روح عمل است و شکل عمل نیز در حکم بدن و کالبد آن روح می‌باشد.

(۲) داشتن حسن فاعلی به همراه حسن فعلی - مهم این است که انسان تلاش کند تا عمل خود را روز به روز برای خداوند خالص‌تر گرداند.

(۳) آمدن حسن فاعلی به دنبال حسن فعلی - قصد و نیت به منزله روح عمل است و شکل عمل نیز در حکم بدن و کالبد آن روح می‌باشد.

(۴) آمدن حسن فاعلی به دنبال حسن فعلی - مهم این است که انسان تلاش کند تا عمل خود را روز به روز برای خداوند خالص‌تر گرداند.

۶۰- در صورت تحقق کدام فرض محال می‌توانیم در اعتقاد به یگانگی خداوند تردید به خود راه دهیم و کدام گروه شایستگی ولایت و

سرپرستی مردم را ندارند؟

(۱) «جعلوا لله شركاء خلقوا كخلقه» - «لا يملكون لانفسهم نفعاً و لا ضرراً»

(۲) «جعلوا لله شركاء خلقوا كخلقه» - «فتشابه الخلق عليهم»

(۳) «يستوى الاعمى و البصير» - «فتشابه الخلق عليهم»

(۴) «يستوى الاعمى و البصير» - «لا يملكون لانفسهم نفعاً و لا ضرراً»

۶۱- «تعداد نفرات، نقش اصلی را در قیام خالصانه برای خداوند ندارد»، این پیام از کدام آیه شریفه بر جان رهرو کلام وحی می‌نشیند؟

(۱) «ألم أهد إليكم يا بني آدم أن لا تعبدوا الشيطان»

(۲) «و أن اعبدوني هذا صراطٌ مستقيم»

(۳) «قل إنما اعظكم بواحدة ...»

(۴) «قل إن صلاتي و نسكي و محيبي و مماتي لله رب العالمين»

۶۲- در کلام نبوی نتیجه انجام خالصانه چهل روزه کارها، مؤید چه موضوعی است؟

(۱) طُرُق قوام‌بخش اخلاص، وصول به درجاتی از علم محکم و استوار و بعید از خطا

(۲) طُرُق قوام‌بخش اخلاص، نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های دشمن قسم‌خورده

(۳) ثمرات درخت اخلاص، نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های دشمن قسم‌خورده

(۴) ثمرات درخت اخلاص، وصول به درجاتی از علم محکم و استوار و بعید از خطا

۶۳- آن‌گاه که با خود این‌گونه نجوا می‌کنیم که «ای کاش آن‌کار را انجام نمی‌دادیم»، این گفته با مفهوم کدام‌یک از ابیات زیر به عنوان

نشانه‌های اختیار ارتباط معنایی دارد؟

(۱) هیچ‌گویی سنگ را فردا بیا / ورنمایی من دهم بد را سزا؟

(۲) گر نبودی اختیار این شرم چیست / این دریغ و خجالت و آزر چیست؟

(۳) گفت توبه کردم از جبر ای عیار / اختیار است اختیار است اختیار

(۴) این که فردا این کنم یا آن کنم / خود دلیل اختیار است ای صنم

۶۴- در بیت «سر ارادت ما و آستان حضرت دوست / که هر چه بر سر ما می‌رود ارادت اوست» به ترتیب «ارادت ما» و «ارادت او» بیانگر کدام

مفهوم است و کدام‌یک خاستگاه دیگری است؟

(۱) توحید عملی - توحید در ربوبیت - دومی

(۲) توحید عملی - توحید در ربوبیت - اولی

(۳) توحید در ربوبیت - توحید عملی - دومی

(۴) توحید در ربوبیت - توحید عملی - اولی

۶۵- آفریدگاری خداوند به چه می‌انجامد و چه کسی حق تصرف و تغییر در موجودات را دارد؟

(۱) «و لله ما فی السّماوات و ما فی الارض» - هرکس که مالک چیزی است.

(۲) «و لله ما فی السّماوات و ما فی الارض» - هرکس که تدبیر امور به دست اوست.

(۳) «و لم یکن له کفواً أحد» - هرکس که تدبیر امور به دست اوست.

(۴) «و لم یکن له کفواً أحد» - هرکس که مالک چیزی است.

۶۶- باغبانی که رابطه خود را با خدا بررسی می‌کند و می‌بیند که هم خودش و هم نیرو و توانش از آن خداست، چه چیزی را در می‌یابد و چه

وظیفه‌ای را باید انجام دهد؟

(۱) خداوند بخشی از ولایت و حق تصرف خود را به او واگذار کرده است. - حساب جداگانه باز کردن برای سایر مخلوقات

(۲) خداوند بخشی از ولایت و حق تصرف خود را به او واگذار کرده است. - شکرگزاری از خداوند

(۳) زارع حقیقی و پرورش‌دهنده اصلی زراعت باغبان، خداست. - حساب جداگانه باز کردن برای سایر مخلوقات

(۴) زارع حقیقی و پرورش‌دهنده اصلی زراعت باغبان، خداست. - شکرگزاری از خداوند

۶۷- انسان موحد دشواری‌ها و سختی‌های زندگی را به ترتیب زمینه چه چیزی قرار می‌دهد و بستری برای چه می‌داند؟

(۱) فعالیت اجتماعی - اجرای قوانین الهی

(۲) فعالیت اجتماعی - رشد و شکوفایی

(۳) موفقیت آینده - رشد و شکوفایی

(۴) موفقیت آینده - اجرای قوانین الهی

۶۸- هر یک از عبارتهای «پیدا کردن توفیق توبه» و «آمزش گناهان با توبه» به ترتیب به کدام‌یک از سنت‌های الهی مرتبط است و حاکم‌شدن

سنت بیان شده در کدام آیه شریفه به دومین آن ارتباط دارد؟

(۱) امداد خاص الهی - تأثیر اعمال انسان در زندگی او - «و لو أنّ اهل القرى آمنوا و اتقوا لفتحنا علیهم برکات ...»

(۲) امداد خاص الهی - سبقت رحمت بر غضب - «من جاء بالحسنة فله عشر امثالها ...»

(۳) سبقت رحمت بر غضب - امداد خاص الهی - «و الّذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا ...»

(۴) سبقت رحمت بر غضب - تأثیر اعمال انسان در زندگی او - «و لو أنّ اهل القرى آمنوا و اتقوا لفتحنا علیهم برکات ...»



۶۹- کدام پیام از آیه مبارکه «إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ» قابل برداشت است؟

- (۱) از آن جا که خداوند پدیدآورنده جهان است، پس تنها مالک و صاحب اختیار آن نیز می باشد.
 - (۲) هرکس که به پروردگاری خداوند اعتقاد داشته باشد، تمایلات خود را در جهت کسب رضای خداوند قرار می دهد.
 - (۳) هرکس حق تصرف و تغییر در جهان هستی را دارد، شایسته است تا تدبیر و پرورش امور جهان را به عهده بگیرد.
 - (۴) از آن جا که خداوند اختیار سود و زیان خود و دیگران را دارد، می تواند ولی و سرپرست دیگران باشد.
- ۷۰- به فرموده قرآن کریم کسانی که زندگی دنیا و تجملات آن را بخواهند، حاصل کارهایشان چگونه است، کدام عبارت قرآنی گویای این حقیقت است؟

- (۱) «در همین دنیا حاصل کارهایشان داده خواهد شد.» - «سنستدرجهم من حیث لا يعلمون»
- (۲) «به واسطه گناه، به تدریج گرفتار عذاب می شوند.» - «كَلَّا نَمُدُّ هَوْلًا وَ هَوْلًا مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ»
- (۳) «در دنیا کم و کاستی نخواهند دید.» - «كَلَّا نَمُدُّ هَوْلًا وَ هَوْلًا مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ»
- (۴) «مشمول امداد و سنت عام الهی می شوند.» - «سنستدرجهم من حیث لا يعلمون»

۷۱- امام علی (ع)، اعتقاد به کدامیک از مراتب توحید را افتخار خود می داند و در این باره چه درخواستی از خداوند دارند؟

- (۱) توحید در خالقیت - قرار دادن محبت خداوند در قلب انسان
- (۲) توحید در ربوبیت - قرار دادن محبت خداوند در قلب انسان
- (۳) توحید در خالقیت - قرار دادن خود به عنوان محبوب خداوند
- (۴) توحید در ربوبیت - قرار دادن خود به عنوان محبوب خداوند

۷۲- امکان بهره برداری از اختیار و انتخاب چگونه به وجود می آید و چرا؟

- (۱) با تبعیت بی قید و شرط از قوه تعقل - عقل انسان به گونه ای خلق شده است که می توان با پیروی از آن به نیازهای اساسی پاسخ داد.
- (۲) با تبعیت بی قید و شرط از قوه تعقل - اگر وقایع جهان قانونمند نبود و همه چیز اتفاقی رخ می داد، انسان نمی دانست باید دست به چه انتخابی بزند.

- (۳) با زندگی در یک جهان قانونمند - اگر وقایع جهان قانونمند نبود و همه چیز اتفاقی رخ می داد، انسان نمی دانست باید دست به چه انتخابی بزند.
- (۴) با زندگی در یک جهان قانونمند - عقل انسان به گونه ای خلق شده است که می توان با پیروی از آن به نیازهای اساسی پاسخ داد.

۷۳- در چه صورت یک موجود غنی بوده و بی نیاز از غیر می باشد؟

- (۱) پدیده ای که خودش ذاتاً موجود باشد. (۲) موجودی که ذات و حقیقتش یکی باشد.
- (۳) موجودی که ذات و وجودش یکی باشد. (۴) پدیده ای که وجودش همواره بوده و خواهد بود.

۷۴- خواندن خداوند با عبارت دعایی «اللَّهُمَّ لَا تَكْلِنِي إِلَىٰ نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ أَبَدًا»، محصول درک عمیق انسان آگاه، از کدام عبارت قرآنی است؟

- (۱) «أَنْ أَعْبُدُنِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ»
- (۲) «قُلْ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ»
- (۳) «مَا لِهَمٍ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ»
- (۴) «أَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ»

۷۵- استهزای نشانه های خداوند در جهان هستی و عطش شدید در رسیدن به تمایلات پست، به ترتیب از خصوصیات کدام دسته از افراد است؟

- (۱) «الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الشَّهَوَاتِ» - «مَنْ كَثُرَ فِكْرُهُ فِي الْمَعَاصِي»
- (۲) «الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الشَّهَوَاتِ» - «الَّذِينَ يُجِيبُونَ أَنْ تَشِعَّ الْفَاحِشَةُ»
- (۳) «الَّذِينَ أَسَاءُوا السَّوَاءِ» - «الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الشَّهَوَاتِ»
- (۴) «الَّذِينَ أَسَاءُوا السَّوَاءِ» - «الَّذِينَ أَسَاءُوا السَّوَاءِ»

PART A: Grammar and Vocabulary

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes each sentence. Then mark the correct choice on your answer sheet.

- 76- Compared with the adults, the teenagers used a different part of the brain for processing information when they ... asked to see a series of pictures.
1) was 2) have been 3) were 4) have
- 77- The driver, who wasn't paying any attention to the traffic signs, hurt the animals crossing the road, ...?
1) did he 2) was he 3) didn't he 4) wasn't he
- 78- Global warming is the average increase in the Earth's temperature, ... in climate and rainfall patterns.
1) whom cause change 2) which causes changes
3) which cause changes 4) whom causes change
- 79- You can use an electric toothbrush, which removes germs more ... than a traditional one.
1) repeatedly 2) suddenly 3) accidentally 4) effectively
- 80- The board members agreed to give him a ten percent raise as they all knew he was a real
1) treasure 2) entry 3) knowledge 4) mission
- 81- Researchers have found that nearly all the information we need to ... a face is available in lines of the eyebrows, the eyes, and the lips.
1) respect 2) recognize 3) recommend 4) reflect
- 82- The president decided to ... a large amount of money for the study on the coronavirus and finding ways to fight it.
1) experience 2) forgive 3) compile 4) dedicate
- 83- In order to improve your score in ... exams, you must know which word form to use in a specific sentence.
1) oral 2) positive 3) meaningful 4) compound
- 84- We can't continue to imagine that the problem of homelessness doesn't ... in this city.
1) provide 2) regard 3) exist 4) develop
- 85- Parents usually teach their children about moral and religious ..., correct manners, and setting suitable educational goals.
1) quantities 2) principles 3) abbreviations 4) synonyms
- 86- Dr. Jones treats a wide range of medical conditions but often refers his patients to specialists when those patients need ... medical care.
1) distinguished 2) complicated
3) advanced 4) communicative
- 87- After years of research, scientists have ... the virus that is responsible for the disease.
1) recommend 2) identified 3) created 4) translated
- 88- Over the past few decades, the approach to protection of our cultural ... has changed.
1) generation 2) symbol 3) heritage 4) information
- 89- His eyes, which had been filled with fear and horror moments ago, were now clear and almost
1) calm 2) neat
3) attractive 4) useful
- 90- Suddenly I was forty years old, and I was standing in the place where my dreams were to come true.
1) arranged 2) introduced
3) supposed 4) expanded

**PART B: Cloze Test**

Directions: Read the following passage and decide which choice (1), (2), (3), or (4) best fits each space. Then mark the correct choice on your answer sheet.

You've never been worried about overpopulation, ...(91)...? But experts tell us that if it is not brought under control, population growth will cause a serious problem in the world's food supply in a few years. An ...(92)... in population will also take up the space for living on the Earth. Many people are not aware of this problem. Besides, world leaders, ...(93)... must always think about public reaction, find the problem difficult to solve.

Improvement in food production and distribution, however, is something that everybody understands its significance. Likewise, water-saving that is ...(94)... for food production and other human activities ...(95)... by most people, but this growing population will probably never find a balance.

- | | | | |
|----------------------|-----------------|-------------------|------------------|
| 91- 1) has it | 2) haven't you | 3) have you | 4) hasn't it |
| 92- 1) increase | 2) inspiration | 3) instance | 4) installation |
| 93- 1) whereby | 2) who | 3) whom | 4) which |
| 94- 1) fortunate | 2) grateful | 3) touching | 4) necessary |
| 95- 1) is supporting | 2) is supported | 3) are supporting | 4) are supported |

PART C: Reading Comprehension

Directions: Read the following passage and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

Americans this year will swallow 15000 tons of aspirin, one of the safest and most effective drugs invented by man. As the most popular medicine in the world today, it is an efficient pain reliever. Its harmful effects are relatively moderate, and it's cheap.

For millions of people who have arthritis, it is the only thing that works. Aspirin, in short, is truly the 20th-century wonder drug. It is also the second-largest suicide drug and is the leading cause of poisoning among children. It has side effects that, although relatively mild, are mainly unrecognized among users.

Even though a German company first sold aspirin in 1899, it has been around much longer than that. Hippocrates, in ancient Greece, understood the medical value of the leaves and tree bark, which today are known to contain salicylates, the chemical in aspirin. During the 19th century, there was a great deal of experimentation in Europe with this chemical. It led to the introduction of aspirin.

96- What is discussed in the first paragraph?

- | | |
|--------------------------------|---------------------------------|
| 1) What aspirin is made of | 2) The advantages of aspirin |
| 3) The side effects of aspirin | 4) The Americans' drug problems |

97- The word "wonder" in paragraph 2 is closest in meaning to

- | | | | |
|------------|------------|--------------|--------------|
| 1) strange | 2) harmful | 3) effective | 4) inventive |
|------------|------------|--------------|--------------|

98- According to the passage, which statement is NOT true?

- 1) Aspirin is the only solution for people with arthritis.
- 2) Aspirin can cause poisoning.
- 3) For the most part, aspirin's side effects go unnoticed.
- 4) The ancient Greeks were the first nation to sell aspirin.

99- According to the passage, the importance of aspirin lies in

- 1) the great variety of ways it can be used effectively
- 2) its side effects which are widely known
- 3) being the major cause of drug poisoning among children
- 4) the fact that millions of people turn to it as their last hope

100- Why does the author mention Hippocrates in paragraph 3?

- 1) To show that the Greeks were largely interested in the use of aspirin
- 2) To emphasize the Greeks' key role in medical discoveries
- 3) To clarify the fact that aspirin had been discovered long before the 19th century
- 4) To make the text more believable



آزمون ۲۶ دی ماه ۹۹

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی دوازدهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده‌ی تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰	
ریاضی	۱	۲	۳	۴	۶	
علوم و فنون ادبی	۱	۲	۳	۵	۶	
عربی زبان قرآن	۱	۲	۳	۵	۷	
تاریخ	۱	۲	۴	۶	۷	
جغرافیا	۱	۲	۴	۵	۷	
جامعه‌شناسی	۱	۲	۵	۷	۸	
فلسفه	۱	۲	۳	۴	۶	

نام و نام خانوادگی:	شمارنده:
تعداد سؤال: ۱۴۰	مدت پاسخ‌گویی: ۱۳۵ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۳)	۲۰	۱۰۱	۱۲۰	۲۵
۲	علوم و فنون ادبی (۳)	۱۰	۱۲۱	۱۳۰	۲۰
	علوم و فنون ادبی (۳) - سؤال‌های آشنا	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	
۴	عربی، زبان قرآن (۳)	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۲۰
	عربی، زبان قرآن (۳) - سؤال‌های آشنا	۱۰	۱۵۱	۱۶۰	
۶	تاریخ (۳)	۲۰	۱۶۱	۱۸۰	۳۰
	جغرافیا (۳)	۲۰	۱۸۱	۲۰۰	
۸	جامعه‌شناسی (۳)	۲۰	۲۰۰	۲۲۰	۲۰
۹	فلسفه دوازدهم	۱۰	۲۲۱	۲۳۰	۲۰
	فلسفه دوازدهم - سؤال‌های آشنا	۱۰	۲۳۱	۲۴۰	



ریاضی و آمار (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۵ دقیقه

آمار و احتمال
الگوهای خطی
(مدل‌سازی و دنباله)
صفحه‌های (۵۲ تا ۵۳)

۱۰۱- بر روی دایره‌ای ۹ نقطه متمایز وجود دارد. چند چهارضلعی می‌توان ساخت که این نقاط رئوس آن‌ها باشند؟

(۱) ۱۲۶ (۲) ۸۴ (۳) ۳۶ (۴) ۹۴

۱۰۲- به چند طریق می‌توان از بین ۵ دانش‌آموز یازدهم و ۶ دانش‌آموز دوازدهم، ۵ نفر را برای مسابقه فوتسال انتخاب کرد، به طوری که کاپیتان تیم، فرد مشخصی از پایه دوازدهم و دروازه‌بان تیم، فرد مشخصی از پایه یازدهم باشد؟

(۱) ۸۴ (۲) ۱۱۴ (۳) ۱۳۹ (۴) ۱۶۵

۱۰۳- ارقام ۹, ۶, ۵, ۲, ۲, ۲ را روی ۶ کارت نوشته‌ایم. با کنار هم قرار دادن این کارت‌ها چند عدد ۶ رقمی می‌توان نوشت به طوری که رقم‌های ۲، یک در میان قرار گرفته باشند؟

(۱) ۸ (۲) ۱۰ (۳) ۱۲ (۴) ۱۶

۱۰۴- به چند طریق می‌توان ۵ پرسش از ۱۰ پرسش آزمونی را برای پاسخ دادن انتخاب کنیم، به طوری که حداکثر ۲ پرسش از ۴ پرسش اول انتخاب شود؟

(۱) ۱۱۸ (۲) ۱۴۲ (۳) ۱۶۸ (۴) ۱۸۶

۱۰۵- از بین ۶ دانش‌آموز پایه دهم، ۷ دانش‌آموز پایه یازدهم و ۸ دانش‌آموز پایه دوازدهم، می‌خواهیم ۳ نفر را به تصادف برای انجام یک کار فرهنگی انتخاب کنیم. پیشامد آن که سه نفر از سه پایه مختلف باشند، چند عضو دارد؟

(۱) ۲۲۴ (۲) ۳۳۶ (۳) ۵۷ (۴) ۱۹

۱۰۶- اگر $P(A \cup B) = 0.75$ ، $P(A') = 0.4$ و A و B دو پیشامد ناسازگار باشند، احتمال آن که B رخ ندهد، کدام است؟

(۱) 0.85 (۲) 0.65 (۳) 0.45 (۴) 0.35

۱۰۷- از بین اعداد مجموعه $\{1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9\}$ چند زیرمجموعه چهار عضوی می‌توان انتخاب نمود، به طوری که یک عضو آن عددی زوج و سه عضو دیگر اعداد فرد باشند؟

(۱) ۲۵ (۲) ۳۰ (۳) ۴۰ (۴) ۵۲

۱۰۸- با ارقام ۹, ۸, ۷, ۶, ۴, ۲، چند عدد شش رقمی بدون تکرار ارقام می‌توان نوشت، به طوری که هر ۴ رقم زوج کنار هم نباشند؟

(۱) ۳۹۲ (۲) ۴۸۶ (۳) ۵۷۶ (۴) ۶۲۴

۱۰۹- در جعبه‌ای ۵ لامپ سالم و ۴ لامپ خراب داریم. ۴ لامپ به تصادف برمی‌داریم. با کدام احتمال تعداد لامپ‌های خراب بیشتر از لامپ‌های سالم است؟

(۱) $\frac{1}{6}$ (۲) $\frac{1}{8}$ (۳) $\frac{1}{3}$ (۴) $\frac{1}{2}$

۱۱۰- اگر با ارقام ۳, ۲, ۱, ۰ به طور تصادفی یک عدد سه رقمی بسازیم، چقدر احتمال دارد این عدد زوج باشد؟ (تکرار ارقام مجاز نیست).

(۱) $\frac{2}{9}$ (۲) $\frac{2}{3}$ (۳) $\frac{5}{9}$ (۴) $\frac{1}{3}$

محل انجام محاسبات



۱۱۱- خانواده‌ای دارای سه فرزند است. اگر A پیشامد آن باشد که تعداد فرزندان دختر کمتر از پسر و B پیشامد آن باشد که هیچ‌یک از دو فرزند اول پسر نباشد، آن‌گاه نسبت $n(A)$ به $n(B)$ کدام است؟

(۱) $\frac{1}{2}$ (۲) ۲ (۳) $\frac{3}{4}$ (۴) $\frac{4}{3}$

۱۱۲- پنج پرچم مختلف را به ۵ میله با شماره‌های ۱ تا ۵ نصب کرده‌ایم. چنانچه این پرچم‌ها به طور تصادفی کنار هم قرار گیرند، احتمال این‌که میله پرچم‌ها با شماره‌های زوج در مکان‌های زوج قرار بگیرند، کدام است؟

(۱) $\frac{1}{5}$ (۲) $\frac{1}{10}$ (۳) $\frac{1}{9}$ (۴) $\frac{1}{4}$

۱۱۳- یک تاکسی دارای ۵ سرنشین است. احتمال آن‌که هر ۵ نفر دقیقاً در یک روز (شنبه، یکشنبه، ...) از هفته متولد شده باشند، کدام است؟

(۱) $(\frac{1}{7})^5$ (۲) $(\frac{1}{7})^4$ (۳) $(\frac{1}{5})^4$ (۴) $(\frac{1}{5})^7$

۱۱۴- خانواده‌ای دارای ۵ فرزند است، احتمال آن‌که حداقل دو فرزند خانواده دختر باشد، کدام است؟

(۱) $\frac{7}{32}$ (۲) $\frac{5}{32}$ (۳) $\frac{11}{16}$ (۴) $\frac{13}{16}$

۱۱۵- تیم فوتبالی شامل ۵ دانش‌آموز کلاس اول، ۷ دانش‌آموز کلاس دوم و ۸ دانش‌آموز کلاس سوم است. اگر بخواهیم از بین این نفرات، دو نفر را به تصادف به عنوان نماینده انتخاب کنیم، با کدام احتمال این دو نفر هم‌کلاس نیستند؟

(۱) $\frac{37}{75}$ (۲) $\frac{56}{87}$ (۳) $\frac{112}{179}$ (۴) $\frac{131}{190}$

۱۱۶- دامنه‌ی میان چارکی داده‌های ۳۱، ۱۰، ۶، ۱۱، ۷، ۱۳، ۲۱، ۲۸، ۱۹، ۵، ۱۷، ۲۹ کدام است؟

(۱) ۱۶ (۲) ۱۶/۵ (۳) ۱۷ (۴) ۱۷/۵

۱۱۷- در یک نمودار دایره‌ای، زاویه مرکزی دسته اول ۶ برابر زاویه مرکزی دسته دوم است. اگر فراوانی مطلق دسته دوم ۲۴ باشد، فراوانی مطلق دسته اول کدام است؟

(۱) ۱۴۴ (۲) ۱۲۴ (۳) ۱۶۹ (۴) ۳۶

۱۱۸- در کدام گزینه، دامنه تابع (مدل ریاضی) زیرمجموعه‌ای از اعداد طبیعی است؟

- (۱) سرعت لحظه‌ای یک دوندۀ در دو سرعت
(۲) مساحت مربعی به ضلع x
(۳) میانگین دمای هوای تهران در هر روز از ماه مهر
(۴) محیط دایره‌ای به شعاع x

۱۱۹- در الگوی مثلث خیام، اگر a_n مجموع ارقام سطر n ام باشد، رابطه بازگشتی بین a_n و a_{n+1} به کدام صورت است؟

(۱) $a_{n+1} = 2a_n$ (۲) $a_{n+1} = a_n^2$
(۳) $a_{n+1} = a_n + n$ (۴) $a_{n+1} = a_n + 2n$

۱۲۰- در الگوی مثلث خیام، اختلاف مجموع عددهای سطر پنجم و سطر چهارم کدام است؟

سطر اول:	۱			۵۶ (۱)
سطر دوم:	۱	۱		۲۴ (۲)
سطر سوم:	۱	۲	۱	۱۶ (۳)
				۸ (۴)

علوم و فنون ادبی (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقهفصل‌های یکم و دوم
صفحه‌های ۶۵ تا ۶۸

۱۲۱- توضیح کدام گزینه درباره «ملک‌الشعراى بهار» نیست؟

- (۱) در سبک خراسانی و با زبانی حماسی شعر می‌سرود و با ادبیات کهن آشنایی داشت.
- (۲) از آثار او می‌توان به تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران، سبک‌شناسی، تاریخ تطوّر نظم فارسی اشاره کرد.
- (۳) وی در زمینه روزنامه‌نگاری و سیاست نیز فعالیت داشت و سردبیر روزنامه «مجلس» بود.
- (۴) بیت «من نگویم که مرا از قفس آزاد کنید / قفسم برده به باغی و دلم شاد کنید» سرآغاز یکی از سروده‌های اوست.

۱۲۲- توضیح مقابل کدام روزنامه دوره بیداری نادرست است؟

- (۱) قرن بیستم: عشقی در این روزنامه به افشاگری اعمال پلید و مقاصد شوم رجال خائن زمان پرداخت.
- (۲) نسیم شمال: روزنامه‌ای که به مدیریت و نویسندگی سید اشرف‌الدین گیلانی در رشت منتشر می‌شد.
- (۳) بهار: نشریه‌ای ادبی محسوب می‌شد که در سال‌های مشروطه به وسیله میرزا یوسف‌خان اعتصامی آشتیانی منتشر شد.
- (۴) سروش: روزنامه‌ای بود که دهخدا در استانبول به کمک میرزا جهانگیرخان منتشر کرد.

۱۲۳- معنای کدام واژه‌ها درست است؟

- | | | | |
|----------------------|----------------|------------------|------------------|
| (الف) واقف: برپاکنده | (ب) لقا: دیدار | (ج) مجمره: اسفند | (د) شمایل: اطوار |
| (ه) حاشا: هرگز | (و) نطع: زمین | (ز) بستد: مرجان | (ح) ناقه: شتر |
| (ا) ب، ه، ز، ح | (ب) ج، د، و، ز | (۳) الف، ه، و، ح | (۴) ب، ج، د، ح |

۱۲۴- با توجه به ابیات زیر، کدام ویژگی از منظر سبک‌شناسی نادرست است؟

- «از ملک ادب حکم‌گزاران همه رفتند / شو بار سفر بند که یاران همه رفتند»
 آن گرد شتابنده که در دامن صحراست / گوید چه نشینی که سواران همه رفتند»
 داغ است دل لاله و نیلی است بر سرو / کز باغ جهان لاله‌عذاران همه رفتند»

- (۱) استفاده از آرایه‌های تشبیه و استعاره
- (۲) نبود واژگان و اصطلاحات فرنگی در شعر
- (۳) سادگی و روانی زبان و قابل فهم بودن آن
- (۴) غلبه استفاده از واژگان عربی بر فارسی

۱۲۵- کدام بیت فاقد آرایه «تلمیح» می‌باشد؟

- (۱) شود ز گوشه‌نشینی فزون رعونت (بلاغت) نفس
 - (۲) به سیم قلب نگیرند صائب از اخوان
 - (۳) آن زمان مهر تو می‌جست که پیمان می‌بست
 - (۴) آمد از تاب و تبم جان به لب ای کاش که جانان
- سگ نشسته ز استاده سرفرازتر است
 در این زمانه عزیزى اگر شود پیدا
 جان من با گره زلف تو در عهد الست
 با دم عیسویم این دم آخر به سر آید

۱۲۶- کدام بیت «فاقد» تلمیح و دارای «تشبیه و تضاد» است؟

- (۱) زخمی نخوردی از چه کنی مرهم التماس
 (۲) آیی به دیر و روی بگردانی از حرم
 (۳) در تنگنای کفر فرومانده‌ای هنوز
 (۴) همچون خضر ز تیرگی نفس در گذر

۱۲۷- آرایه‌های مقابل همه ابیات درست است؛ به‌جز:

- (۱) گفته‌ای نیست گرفتار مرا آزادی
 (۲) چشم زاهد به شناسایی سرّ رخ و زلف
 (۳) خیز و از شعله می آتش نمرود افروز
 (۴) سیل کهسار خم از میکده در شهر فتاد
- نه که هرکس که گرفتار تو شد آزاد است (تضاد، تکرار)
 دیدن روز و شب اعمی (کور) مادرزاد است (تناقض، لف و نشر)
 خاصه اکنون که گلستان ارم شداد است (تلمیح، جناس)
 وای بر خانه پرهیز که بی‌بنیاد است (مراعات نظیر، تشبیه)

۱۲۸- کدام بیت با «امشب به راستی شب ما روز روشن است» هم‌وزن است؟

- (۱) گر گوش هوش داری بشنو که باز گویم
 (۲) عشقش به جان خریدم و قصدم به جان کند
 (۳) بخت ز من دست شست شاید اگر من
 (۴) دلم ز پاس نفّس تار می‌شود چه کنم
- رمزی چنان که دانی رازی چنان که دانم
 بر جان خویش دشمن جان را گزیده‌ام
 نقش امید از رخ مراد بشویم
 وگر نفس کشم افگار می‌شود چه کنم

۱۲۹- اختیار شاعری «کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند» در کدام مصراع دیده می‌شود؟

- (۱) ساقی بیار آن جام می مطرب بزن آن ساز را
 (۲) ساقی اگر باده از این خم دهد
 (۳) ساقی بده آن کوزه یاقوت روان را
 (۴) ساقی بیار جامی کز زهد توبه کردم

۱۳۰- کدام مورد در رابطه با بیت «مباش در پی آزار و هر چه خواهی کن / که در شریعت ما غیر از این گناهی نیست» نادرست است؟

- (۱) این بیت، فاقد «ردیف» است.
 (۲) وزن بیت «مفاعلهن مفاعلهن مفاعلهن فعلن» است.
 (۳) بیت، فاقد اختیار «تغییر کمیت مصوت‌ها» است.
 (۴) در این بیت یک بار از اختیار «حذف همزه» استفاده شده است.

علوم و فنون ادبی (۳) - سؤال‌های آشنا

فصل‌های یکم و دوم
صفحه‌های ۶۵ تا ۶۸

۱۳۱- هنر فروغی بسطامی در چیست و سرمشق کار او چه کسانی هستند؟

- (۱) قصیده‌سرایی - شاعران سبک عراقی
(۲) قصیده‌سرایی - شاعران سبک خراسانی
(۳) غزل‌سرایی - شاعران سبک عراقی
(۴) غزل‌سرایی - شاعران سبک خراسانی

۱۳۲- چه کسی برای اولین بار در ایران به نوشتن نمایش‌نامه پرداخت و زبان این نمایش‌نامه‌ها چگونه بود؟

- (۱) میرزا آقا تبریزی - ساده و روان
(۲) میرزا آقاخان کرمانی - موزون و عوام‌فهم
(۳) عبدالرحیم طالبوف - دشوار و متکلف
(۴) زین‌العابدین مراغه‌ای - ساده و روان

۱۳۳- در همه ابیات به‌جز بیت گزینه ... آرایه تضمین به‌کار رفته است.

- (۱) صائب این آن غزل حافظ شیراز که گفت
(۲) به شهر عشق منم شهریار و چون حافظ
(۳) نغمه حافظ شنو ز خامه صائب
(۴) به فکر صائب از آن می‌کنند رغبت خلق
مژده ای دل که مسیحا نفسی می‌آید
منم که شهره شهرم به عشق ورزیدن
چند نشینی که خواجه کی به درآید
که یاد می‌دهد از طرز حافظ شیراز

۱۳۴- در کدام یک از گزینه‌های زیر تمام آرایه‌های «لف و نشر- تشبیه - تضاد» موجود است؟

- (۱) در کنار من ز گرمی بر کناری ای دریغ
(۲) زلف را به رخ افشان کرد و صبح ما تاریک
(۳) از دشمن و از دوست گریزیم و عجب نیست
(۴) منعم مکن از دیدن قد و رخ و چشمش
وصل و هجران و غم و شادی به هم باشد مرا
کفر را تماشا کن کاو حجاب ایمان شد
سرگشته نسیم از گل و از خار گریزد
من انس به سرو و گل و بادام گرفتم

۱۳۵- آرایه‌های «تلمیح، جناس همسان، مراعات‌نظیر» در کدام گزینه وجود دارد؟

- (۱) مقیم طور محبت ز شوق باز نداند
(۲) چه شیرین گفت خسرو این عبارت
(۳) ای دمت عیسی دم از دوری مزن
(۴) ز بوی پیرهنت زنده می‌شود دل مرده
شعاع آتش مهر از فروغ نور تجلی
که نبود وصل شیرین بی‌مرارت
من غلام آنکه دوراندیش نیست
چه حکمت است در این بوی پیرهنت که تو داری

۱۳۶- وزن عروضی بیت «چون اشکم از دو دیده کجا می‌روی که تو / چون داغ عشق در جگرم جا گرفته‌ای» کدام است؟

- (۱) مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن
(۲) مفتعلن فاعلات مفتعلن فع
(۳) مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن
(۴) مستفعل فاعلات مستفعل

۱۳۷- بیت کدام گزینه متشکل از پایه‌های آوایی ناهمسان است؟

- (۱) شاهدان گر دلبری زین سان کنند / زاهدان را رخنه در ایمان کنند
(۲) دلا دیدی که آن فرزانه فرزند / چه دید اندر خم این طاق رنگین
(۳) لطف خدا بیش‌تر از جرم ماست / نکته سر بسته چه دانی خموش
(۴) گنج در آستین و کیسه تهی / جام گیتی‌نما و خاک رهیم

۱۳۸- در بیت «در خرابات طریقت ما به هم منزل شویم / کاین چنین رفته است در عهد ازل تقدیر ما» از کدام اختیارات زبانی استفاده شده است؟

- (۱) بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه - کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند
(۲) حذف همزه - بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه
(۳) کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند - حذف همزه
(۴) دو بار کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند

۱۳۹- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- (۱) اهریمن استبداد، آزادی ما را کشت / نه صبر و سکون جایز، نه حوصله باید کرد
(۲) عمرها در طلب شاهد آزادی و عدل / سر قدم ساخته تا ملک فنا تاخته‌ایم
(۳) بندگان را نبود جز غم آزادی و من / پادشاهی کنم از بنده خویشم خوانی
(۴) هر سر به هوای سر و سامانی و ما را / در دل به جز آزادی ایران هوسی نیست

۱۴۰- در همه ابیات به‌جز بیت گزینه ... به درون مایه‌های شعر عصر بیداری اشاره شده است.

- (۱) آزادی اگر می‌طلبی غرقه به خون باش / کاین گلبن نخواست بی‌خار و خسی نیست
(۲) طالبان عدل و قانون را ز مرگ اندیشه نیست / از برای آن‌که آب زندگانی خورده‌اند
(۳) حق دهقان را اگر ملاک، مالک گشته است / از کفش بی‌آفت تأخیر می‌باید گرفت
(۴) قسمت ما نیست از صبح وطن جز تیرگی / چشم ما از سرمه شام غریبان روشن است

درس‌های (۲۰)
صفحه‌های (۳۶ تا)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

عربی زبان قرآن (۳)

■ عَيْنِ الْأَصْحَاحِ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجَمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۱۴۱ - ۱۴۴)

۱۴۱- «أَيُّهَا الشَّبَابُ! عَلَّمْتَنِي الْحَيَاةَ أَنْ أُنْسِيَ ذِكْرِيَّاتِ الْمَاضِي وَالْآلَامَ وَأَنْظُرَ لِلْأَمَامِ بِقَلْبٍ قَدْ مَلَأْتَهُ الْأَمَالَ!»: ای جوانان! ...

- (۱) زندگی به من آموخت خاطرات و دردهای گذشته را فراموش کنم و با قلبی پر از آرزوها به جلو نگاه کنم!
- (۲) از زندگی یاد گرفتم که خاطره‌های پیشین و دردها را از یاد ببرم و با دلی که مملو از امیدها شده، به پیش رو نگاه کنم!
- (۳) زندگی به من یاد داد که خاطرات گذشته و دردها را فراموش کرده و با قلبی که آرزوها آن را پر کرده‌اند، به جلو بنگرم!
- (۴) از زندگی آموختم که باید خاطره‌های گذشته و رنج‌ها را از یاد برده و با دلی که امیدها آن را پر می‌کنند، به جلو نگاه کنم!

۱۴۲- «يُؤَكِّدُ فِي الرَّسَائِلِ الَّتِي أَرْسَلْتُ عِبْرَ الْإِنْتَرْنِتِ عَلَى عَدَمِ إِقَامَةِ الْحَفَلَاتِ وَالْإِجْتِمَاعَاتِ بِسَبَبِ فَيْرُوسِ كُورُونَا!»:

- (۱) نامه‌هایی که اینترنتی ارسال می‌شود، به عدم برگزاری جشن و تجمعات به سبب ویروس کرونا تأکید می‌کنند!
- (۲) در نامه‌هایی که به صورت اینترنتی فرستاد، به برگزار نکردن جشن‌ها و اجتماعات به سبب کرونا تأکید می‌کند!
- (۳) در نامه‌هایی که از طریق اینترنت فرستاده شد، به برگزار نکردن جشن‌ها و تجمعات به خاطر ویروس کرونا تأکید می‌گردد!
- (۴) از راه اینترنت نامه‌هایی ارسال کرد که در آن به برگزار نشدن جشنواره‌ها و گردهمایی‌ها به دلیل ویروس کرونا تأکید می‌شود!

۱۴۳- عَيْنِ الْخَطَأِ:

- (۱) نَصِيدُ الْحَوْتِ لِاسْتِخْرَاجِ الزَّيْتِ مِنْ كَبِدِهِ! نهنگ را برای خارج کردن روغن از کبدش شکار می‌کنیم!
 - (۲) قَدْ أَذْكَرُ اللهُ فِي الصَّعَابِ وَهُوَ مُجِيبُ الدَّعَوَاتِ! در سختی‌ها گاهی خدا را یاد می‌کنم در حالی که او اجابت‌کننده درخواست‌هاست!
 - (۳) مَنْ أَرَادَ أَنْ يَنْجَحَ فِي عَمَلِهِ فَعَلِيهِ أَنْ يَقُومَ بِهِ وَحِيدًا! هرگاه کسی بخواهد در کارش موفق شود، به تنهایی به آن اقدام می‌کند!
 - (۴) إِنَّ الْمَذْنِبَ يَدْخُلُ النَّارَ وَهُوَ بِيَكِي! بی‌گمان گناهکار وارد آتش می‌شود در حالی که گریه می‌کند!
- ۱۴۴- «بِرْخِي إِخْتِرَاعَاتٍ تَأْتِيرِي فِي سَادَةِ سَاوِي كَارِهَائِي دَشْوَارِ نِدَاشْتَه‌آنْدَا!»:

- (۱) لَمْ يَكُنْ لِبَعْضِ الْإِخْتِرَاعَاتِ تَأْتِيرٌ فِي تَسْهِيلِ الْأَعْمَالِ الصَّعْبَةِ!
- (۲) هُنَاكَ إِخْتِرَاعَاتٌ لَمْ تَكُنْ مُؤَثِّرَةً فِي تَسْهِيلِ الْأَعْمَالِ الصَّعْبَةِ!
- (۳) مَا كَانَ لِبَعْضِ الْإِخْتِرَاعَاتِ تَأْتِيرٌ لِتَسْهِيلِ صَعَابِ الْأُمُورِ!
- (۴) لَا تَأْتِيرُ لِبَعْضِ الْإِخْتِرَاعَاتِ فِي تَسْهِيلِ صَعَابِ الْأُمُورِ!

■ عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي الْإِعْرَابِ وَالْتَحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ: (۱۴۵ و ۱۴۶)

۱۴۵- ﴿وَلَا يَحْزُنُكَ قَوْلُهُمْ إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا﴾

- (۱) قول: اسم - مفرد مذکر - معرب - معرفة / مبتدأ و مرفوع والجملة اسمية
- (۲) العِزَّة: اسم - مفرد مؤنث - معرب - معرّف بآل / اسم إنّ المُشَبَّهةُ بالفعل و خبرها: جميعاً
- (۳) الله: اسم - مفرد مذکر - معرب - معرفة / مجرور بحرف الجرّ؛ لله: جارّ و مجرور و خبر، مبتدؤه: قول
- (۴) لا يحزن: فعل مضارع - مجرد ثلاثي (حروفه الأصلية: ح ز ن) - معلوم / فعل و مفعوله: ضمير الكاف

۱۴۶- «نبني مُختَبِراً صَغِيراً لَنُجْرِي فِيهِ تِجَارِينَا!»

- (۱) صغيراً: مفرد مذکر - على وزن: فَعِيل، حروفه الأصلية: ص غ ر - معرب / حال و منصوب
 - (۲) مُختَبِراً: اسم - مفرد مذکر - مأخوذ من مادة: خ ت ر - مبني / مفعول أو مفعول به و منصوب
 - (۳) نُجْرِي: للمتکلم مع الغير - مزيد ثلاثي (مصدره على وزن «إفعال») - معلوم / فعل و مفعوله: «تجارب»
 - (۴) نبني: فعل مضارع - للمتکلم مع الغير - مجرد ثلاثي - متعدّ / فعل و فاعل؛ و حرف التّون للوقاية؛ الجملة فعلية
- ۱۴۷- عَيْن ما نرجو وقوعه:

- (۱) كان العجوز يقول ليت أيام المدرسة تُرجع لي يوماً!
- (۲) ينظر الفلاح إلى السماء لعلّ الغيوم تُنزل أمطارها!
- (۳) فقدنا فرصة قيمة في الماضي لن نراها مرة أخرى!
- (۴) ﴿ و يقول الكافر يا ليتني كنتُ تُراباً ﴾ !

۱۴۸- « إن لا تقبلوا ألا تتركوا المحاولة تفشلوا و اعلموا لا نجاح دون تعب! »؛ عَيْن الصّحيح عن أنواع «لا» على التّرتيب:

- (۱) ناهية - ناهية - نافية للجنس
- (۲) نافية - نافية - نافية للجنس
- (۳) ناهية - نافية - نافية
- (۴) نافية - نافية - ناهية

۱۴۹- أيُّ جواب لا يُناسب هذا السؤال؟ « كيف تُعالجُ المَرَضِي المصابينَ بفيروس كورونا؟! »

- (۱) تُعالجُ المَرَضِي في المُستشفى و هي تعبئة من عملها الصّعب!
- (۲) تُعالجُ المَرَضِي المصابينَ بهذا المَرَض محزونةً على صحتهم!
- (۳) أعالجُ المَرَضِي مُستعِيناً بالحبوب و الأشربة التي كتبها الطّبيب!
- (۴) أعالجُ المَرَضِي و أسعى على إستعادة سلامتهم و معنوياتهم كثيراً!

۱۵۰- عَيْن الحال جملةٌ تدلُّ على الإستمرار:

- (۱) رأيتُ مؤمناً في مسجد لا يشعر باليأس!
- (۲) في الغرفة شاهدتُ أولئك الموظّفين مُجدّين في أعمالهم!
- (۳) رأيتُ الطّالب المؤدّب في السّاحة و هو يحمل محفظة جميلة!
- (۴) سافرتُ إلى مدينة إحدى صديقاتي و هي قد وصفتها من قبل!

■ عَيْنُ الْأَصْحَحِ وَ الْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجَمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ (۱۵۱ - ۱۵۵)

۱۵۱- «يَقُولُ أَحَدُ مُعَلِّمِينَا: يَفْتَخِرُ بِنَسْبِهِ مَنْ لَا يَمْلِكُ شَيْئاً آخَرَ يَفْتَخِرُ بِهِ أَمَامَ النَّاسِ!»:

- (۱) یکی از آموزگاران ما می‌گوید: هر کس مالک چیزهای دیگر نباشد تا به آن مقابل دیگران افتخار کند، به نسب خویش فخر می‌فروشد!
- (۲) نخستین معلم ما می‌گوید: آن‌که چیزی دیگر ندارد که به وسیله آن در برابر مردم افتخار نماید، به اصل و نسب خود افتخار می‌کند!
- (۳) یکی از آموزگارانمان می‌گوید: کسی به اصل خویش افتخار می‌کند که چیز دیگری ندارد که در برابر مردم به آن افتخار کند!
- (۴) یکی از معلمین ما می‌گوید: کسی باید به اصل خود افتخار کند که چیز دیگری نیست که در مقابل مردم به آن افتخار کند!

۱۵۲- «مَا يَزِيدُ صَبْرَنَا فِي أُمُورٍ لَا طَاقَةَ لَنَا بِهَا، هُوَ الْإِيمَانُ بِاللَّهِ!»:

- (۱) صبر ما در کارهایی که طاقتش در ما نیست، زیاد نمی‌شود، بلکه آن در ایمان به الله است!
- (۲) آنچه صبر ما را در اموری که هیچ توانی برای آنها نداریم، می‌افزاید، همان ایمان به الله است!
- (۳) صبر در کارهایی که توان آنها در ما نیست قدرت ما را زیاد نمی‌کند، بلکه آن ایمان به خداست!
- (۴) چیزی که صبر ما را می‌افزاید، اموری است که هیچ طاقت آن را نداریم که همان ایمان به خداست!

۱۵۳- «هُوَ لَاءَ الرَّجَالِ يَعْمَلُونَ عَلَى تَطْوِيرِ صِنَاعَةِ الْبِلَادِ مُجَدِّينَ لِأَنَّ مُسْتَقْبِلَ الْبِلَادِ سَيَكُونُ بِأَيْدِيهِمْ!»:

- (۱) این مردان برای بهبود صنعت کشور تلاش می‌کنند چون آینده کشور به دست آنان داده خواهد شد!
- (۲) این مردان با تلاش برای بهبود صنعت کشور کار می‌کنند زیرا آینده کشور به دستان ایشان خواهد بود!
- (۳) این‌ها مردانی‌اند که برای پیشرفت صنعتی کشور کار می‌کنند زیرا آینده کشور به دستانشان خواهد بود!
- (۴) اینان مردانی هستند که تلاشگرانه صنعت کشور را پیشرفت می‌دهند چون آینده آن به دستانشان است!

۱۵۴- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (۱) لَا أُسْتَطِيعُ أَنْ أُنْسِيَ الْمَشَقَّاتِ الَّتِي تَحَمَّلْتُهَا فِي حَيَاتِي!؛ نمی‌توانم سختی‌هایی را که در زندگی‌ام تحمل می‌کنم، فراموش نمایم!
- (۲) أَخْبَرْنَا آبَاؤُنَا عَنْ تَجَارِبِهِمُ الْقِيَمَةَ طَوَالَ الْحَيَاةِ!؛ پدرانمان را از تجربه‌های ارزشمندشان در طول زندگی آگاه کردیم!
- (۳) لَمَّا بَلَغْتَ الشَّبَابَ كَأَنَّكَ وَصَلْتَ إِلَى قِمَّةِ الْجَبَلِ!؛ وقتی به جوانی رسیدی گویی که به قله کوه رسیده‌ای!
- (۴) كُنْتُ جَلَسْتُ حَزِينَةً وَ لَا أَتَوَجَّهُ أَنْ أُمِّي كَانَتْ تَتَادِينِي غَضْبَانَةً!؛ با ناراحتی نشسته بودم و متوجه نشدم که مادرم با عصبانیت مرا صدا می‌زد!

۱۵۵- عَيْنُ مَا يُنَاسِبُ مَفْهُومَ الْبَيْتِ: «أَتَزَعَمُ أَنَّكَ جَرِمٌ صَغِيرٌ / وَ فَيَاكَ أَنْطَوَى الْعَالَمُ الْأَكْبَرُ»

- (۱) لَوْ عَلِمَ النَّاقِصُ بِنَقْصِهِ لَكَانَ كَامِلاً!
- (۲) اللِّسَانُ جَرِمٌ صَغِيرٌ وَ جُرْمُهُ كَبِيرٌ!
- (۳) الْإِنْسَانُ عَالِمٌ مُعَقَّدٌ لَيْسَ أَبْوَابُهُ مَعْلُومَةٌ!
- (۴) مَعْرِفَةُ النَّفْسِ أَنْفَعُ الْمَعَارِفِ!

١٥٦- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

(١) لِكُلِّ اخْتِرَاعٍ عِلْمِيٍّ وَ ابْتِكَارٍ وَجْهَانٌ،

(٢) وَجْهٌ نَافِعٌ وَ وَجْهٌ مُضِرٌّ،

(٣) وَ عَلَى الْإِنْسَانِ الْعَاقِلِ أَنْ يَسْتَفِيدَ مِنَ الْوَجْهِ النَّافِعِ،

(٤) وَ يَبْتَغِدَ عَنِ الْوَجْهِ الْمُضِرِّ فِي حَيَاتِهِ!

١٥٧- عین الصحیح في الإعراب و التحليل الصرفي: «ولدي! عاشِر من يجالسون العلماء و يشاورونهم!»

(١) عاشِر: فعل ماضٍ - مزيد ثلاثي - متعدّد / فعل و فاعل؛ الجملة فعلية

(٢) العلماء: اسم - جمع تكسير (مفرد: العالم؛ مذکر) - اسم فاعل - معرّف بأل / فاعل و مرفوع

(٣) يشاورون: فعل مضارع - مزيد ثلاثي (من باب مفاعلة) - معلوم (= مبني للمعلوم) / مفعوله ضمير «هم»

(٤) يجالسون: فعل مضارع - جمع مذکر غائب - من مصدر «جُلوس» / مع فاعله جملة فعلية؛ خبر و مبتدؤه: «من»

١٥٨- عین من الحروف المشبهة بالفعل ما يربط الجملتين ببعض:

(١) «إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ»

(٢) «... قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»

(٣) كَأَنَّ السَّمَاءَ بَحْرٌ تَوْجَدُ فِيهِ أَنْوَاعٌ مِنَ الْأَسْمَاقِ!

(٤) قَالَ رَجُلٌ مَعْمَرٌ: يَا لَيْتَ الشَّبَابَ يَعُودُ لَنَا يَوْمًا!

١٥٩- عین الخطأ في عمل الحروف المشبهة بالفعل:

(١) لَيْتَ بَيْنَنَا مَجْدِينَ فِي الْعَمَلِ!

(٢) إِنَّهُ تَحْمَلُ صَعُوبَاتِ الْحَيَاةِ فَيَسِينُج!

(٣) إِنَّ الْمَرْأَةَ الْحَاضِرَةَ مَتْخَلِّقَةٌ بِالْفَضَائِلِ!

(٤) كَأَنَّ طَالِبَتِي هَذِهِ الْمَدْرَسَةَ فَائِزَتَيْنِ!

١٦٠- عین الخطأ للفرغ لإيجاد الحال: «بلغتُ قَمَّةَ أَحَدِ الْجِبَالِ فِي مَدِينَتِنَا . . . إِلَى الْغَابَةِ!»

(١) ناظراً (٢) ناظرةً (٣) و أنا أنظرُ (٤) و أنا ناظراً

درس‌های (۱ تا ۶)
صفحه‌های (۲ تا ۹)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی (مجموع دروس تاریخ و جغرافیا): ۳۰ دقیقه

تاریخ (۳)

۱۶۱- کدام ویژگی در آثار تاریخ‌نگاری سنتی کمتر به چشم می‌خورد؟

- (۱) توجه و اهتمام به ثبت وقایع شاهان
(۲) تألیف آثار با تأکید بر خصوصیات ادبی
(۳) کتابت امور شاهان با زبان تملق و مدح
(۴) تبعیت از سبک نگارشی دشوار و سخت

۱۶۲- کدام‌یک از مورخان زیر، در انتقاد به تملق و متکلف‌نویسی، عبارت زیر را به کار برده است؟

«تاریخ‌نگار را لازم است که فرشته را دیو نخواند و دیو را فرشته نداند...»

- (۱) خاوری‌شیرازی
(۲) میرزا محمدجعفر خورموجی
(۳) محمدحسن‌خان اعتمادالسلطنه
(۴) میرزا فتحعلی‌خان آخوندزاده

۱۶۳- در دوره معاصر کدام عامل به ترویج و توسعه روش پژوهش علمی تاریخ در ایران کمک شایانی کرد؟

- (۱) ترجمه و نشر کتاب‌ها و مقالات علمی فراوان
(۲) تأسیس دانشگاه و رواج آموزش تاریخ به عنوان یک رشته علمی در دوره معاصر
(۳) بهره‌گیری از نتایج تحقیقات علمی چون باستان‌شناسی و زبان‌شناسی در مطالعه تاریخ
(۴) ایجاد مراکز تاریخی و نشریات تخصصی در حوزه مطالعات تاریخی

۱۶۴- کدام شهرها در دوره کریم‌خان زند، به مراکز مهم تجارت داخلی و خارجی تبدیل شدند؟

- (۱) بندر بوشهر و شیراز
(۲) بندرعباس و شیراز
(۳) اصفهان و بندرعباس
(۴) اصفهان و بندر بوشهر

۱۶۵- به موجب کدام اقدام دولت انگلستان، ملکه انگلستان به امپراتریس هند و بریتانیا ملقب شد؟

- (۱) تأسیس کمپانی هند شرقی در هندوستان
(۲) سرکوب شورش سربازان هندی
(۳) تصرف بخش‌هایی از سرزمین هند
(۴) دست‌اندازی بر سرزمین‌های مجاور هند

۱۶۶- در آستانه انقلاب فرانسه، کدام‌یک از روشنفکران این کشور بر اهمیت انتخابات تأکید می‌کرد؟

- (۱) روسو
(۲) مونتسکیو
(۳) کرامول
(۴) ولتر

۱۶۷- کدام صدراعظم دوره قاجار، نقش مؤثری در ترغیب ناصرالدین شاه به اخذ تمدن اروپایی داشت؟

- (۱) میرزا تقی‌خان امیرکبیر
(۲) میرزا حسین‌خان سپهسالار
(۳) میرزا ابوالقاسم قائم‌مقام فراهانی
(۴) ابراهیم‌خان کلانتر

۱۶۸- مهم‌ترین وظیفه مستوفیان در دوره قاجار در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) رسیدگی به تخلفات و جرایم سیاسی
(۲) ثبت، بایگانی و نگهداری اسناد دولتی
(۳) نظارت بر املاک دیوانی و سلطنتی
(۴) تنظیم مسائل مربوط به امور خارجه

۱۶۹- کدام‌یک از قراردادهای زیر، در اوایل دوره قاجار میان دولت ایران و انگلستان به امضا رسید؟

- (۱) پاریس
(۲) گلداسمیت
(۳) آخال
(۴) مفصل

۱۷۰- کدام گزینه در ارتباط با عهدنامه فین‌کنشتاین درست است؟

- (۱) پس از امضای این عهدنامه، هیئتی نظامی از فرانسه برای تعلیم و تجهیز سپاه به ایران آمد.
(۲) به موجب مفاد این معاهده، امتیازات اقتصادی متعددی به دولت فرانسه واگذار شد.
(۳) پس از انعقاد این عهدنامه، روابط سیاسی و نظامی ایران و انگلستان از سر گرفته شد.
(۴) این قرارداد زمینه‌ساز واگذاری امتیاز کاوش‌های باستان‌شناختی را به فرانسه فراهم کرد.

۱۷۱- ایران به موجب تداوم کدام رویکرد از دوره قاجار به پهلوی، به عقب‌ماندگی مضاعفی دچار شد؟

- (۱) تمرکز عمده بر تولید صنایع تسلیحاتی
(۲) عدم توجه به تقاضای بازار جهانی
(۳) بی‌توجهی به افزایش استانداردهای تولید
(۴) واردات بدون برنامه و بی‌رویه محصولات اروپایی

۱۷۲- در دوره قاجار تجار داخلی و سرمایه‌گذاران خارجی، در کدام شهرها کارگاه‌های بزرگ بافندگی فرش دایر نمودند؟

- (۱) کرمان و اصفهان
(۲) تبریز و کرمان
(۳) اراک و تهران
(۴) اراک و تبریز

۱۷۳- هدف میرزااحسن رشديه از برپایی مراکز آموزشی جدید چه بود؟

- (۱) جایگزین کردن آموزش دانشجو در داخل کشور به جای فرستادن آن‌ها به خارج
(۲) ترویج افکار نو به ویژه تفکر مشروطه‌خواهی و حکومت قانون در میان دانش‌آموختگان
(۳) فراهم آوردن شرایط برای سوادآموزی به فرزندان تمام قشرهای مختلف جامعه
(۴) تغییر روش‌های تعلیم و تربیت متناسب با فرهنگ اروپاییان

۱۷۴- کدام‌یک از سازه‌های دوره قاجار به بناهای «کارت پستالی» معروف شدند؟

- (۱) بناهایی که توسط معماران اروپایی با نظر به مظاهر تمدن جدید ساخته شده بودند.
(۲) سفارت‌خانه کشورهای اروپایی که تحت تأثیر معماری ایرانی-اسلامی به وجود آمدند.
(۳) بناهایی موسوم به عمارات کلاه‌فرنگی که در وسط باغ ساخته می‌شدند.
(۴) بناهایی که معماران ایرانی آن‌ها را بیشتر به تقلید از بناهای اروپایی می‌ساختند.

۱۷۵- در آستانه انقلاب مشروطیت، کدام عامل باورهای مذهبی و فرهنگی جامعه ایران را در برابر انحرافات فکری تقویت کرد؟

- (۱) تحول فکری ناشی از ورود تفکر مشروطه‌خواهی به ایران به شکل‌های مختلف
(۲) ارتباط منظم میان علما و مردم و پیدایش و گسترش حرکت فکری به رهبری عالمان دینی
(۳) انتشار روزنامه‌های فارسی‌زبان در داخل و خارج از کشور
(۴) ترویج اندیشه‌های نوین سیاسی و اجتماعی در قالب سفرنامه‌ها در میان مردم

۱۷۶- در دوران قاجار پیامد اوضاع آشفته و پریشان ایران در فاصله‌ای که متمم قانون اساسی تدوین می‌شد، چه بود؟

- (۱) افزایش اعتبار روسیه و انگلستان در ایران
(۲) جدایی شیخ فضل‌الله نوری از نهضت مشروطه
(۳) بی‌اعتنایی محمدعلی شاه به مجلس شورای ملی
(۴) پیدایش اختلافات درونی در مشروطه‌خواهان

۱۷۷- کدام گزینه از اقدامات امپراتوری آلمان در جهت تبدیل شدن به یکی از پیشروترین کشورهای اروپایی در زمینه صنعت نمی‌باشد؟

- (۱) ایجاد مؤسسات عمومی
(۲) تأسیس و توسعه مدارس
(۳) برپایی صنایع جدید
(۴) بسط شبکه حمل و نقل

۱۷۸- فرانسه پس از فروپاشی امپراتوری عثمانی، سرپرستی کدام‌یک از کشورهای زیر را به عهده گرفت؟

- (۱) عراق و اردن
(۲) سوریه و ترکیه
(۳) لبنان و سوریه
(۴) فلسطین و عربستان

۱۷۹- کدام گزینه از مفاد پیمانی که با آلمان در کاخ ورسای پاریس منعقد شد، نمی‌باشد؟

- (۱) مستعمرات آلمان میان متفقین تقسیم شد.
(۲) آلمانی‌ها ملزم به پرداخت غرامت به دولت‌های متفق شدند.
(۳) بخش‌هایی از خاک آلمان به فرانسه و لهستان واگذار گردید.
(۴) آلمانی‌ها از داشتن تسلیحات نظامی منع شدند.

۱۸۰- در دوره جنگ جهانی اول با نزدیک شدن ارتش روسیه به تهران، شماری از میلیون‌ها مهاجر به کدام شهر، مبادرت به تأسیس دولت موقت ملی

در آن شهر نمودند؟

- (۱) کاشان
(۲) تبریز
(۳) کرمانشاه
(۴) قزوین

درس‌های (۳۵)
صفحه‌های (۵۸۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

جغرافیا (۳)

۱۸۱- کدام گزینه درباره موقعیت یک سکونتگاه درست نیست؟

- (۱) جایگاه یک سکونتگاه در سطح ناحیه و برخورداری از موقعیت و اعتبار
- (۲) تأثیر ناچیز رویدادهای سیاسی یا تغییرات آب‌وهوایی بر آن
- (۳) ایفای نقشی مهم در ادامه حیات یا گسترش یک سکونتگاه
- (۴) سنجیدن وضعیت آن سکونتگاه نسبت به پدیده‌های پیرامون

۱۸۲- سرعت گسترش شهرنشینی در کدام ناحیه بیشتر از سایر نواحی جهان است؟

- (۱) آمریکای شمالی
- (۲) اروپا و اقیانوسیه
- (۳) آسیا و آفریقا
- (۴) آمریکای لاتین و کارائیب

۱۸۳- در متن زیر چه تعداد اطلاعات نادرست درباره مگالاپلیس دیده می‌شود؟

«مگالاپلیس‌ها در نتیجه گسترش فوق‌العاده زیاد دو یا چند مادرشهر در امتداد مسیرهای ارتباطی و حمل‌ونقل، پدید آمده‌اند که برخی، آن را جهان‌شهر هم می‌نامند. مهم‌ترین ویژگی آن‌ها، تمرکز و انبوهی جمعیت شهری، تمرکز مؤسسات مالی و پولی و ... است. آن‌ها معمولاً شکل خطی و کریدوری دارند.»

- (۱) صفر
- (۲) یک
- (۳) دو
- (۴) سه

۱۸۴- در کدام گزینه، به ترتیب، توضیحی دقیق برای مسائل زیر ذکر شده است؟

الف) بیکاری و مسکن نامناسب افراد یک شهر

ب) بهبود روشنایی معابر شهر

ج) واردکردن خسارت به اموال عمومی و آثار فرهنگی

(۱) از علل پیدایش فقر شهری - نقش پیشگیرانه در وقوع جرم دارد - وندالیسم شهری

(۲) از علل پیدایش وندالیسم شهری - باعث جرم‌خیزی ناحیه می‌شود - فقر شهری

(۳) از علل پیدایش وندالیسم شهری - نقشی پیشگیرانه در وقوع جرم دارد - فقر شهری

(۴) از علل پیدایش فقر شهری - باعث جرم‌خیزی ناحیه می‌شود - وندالیسم شهری

۱۸۵- کدام گزینه به اهداف جهاد سازندگی اشاره نمی‌کند؟

(۱) استقلال کشور - خودبسندگی کشاورزی

(۳) استقلال کشور - رسیدگی به مناطق محروم

(۲) افزایش جمعیت شهرنشینان - تأمین مسکن روستاییان

(۴) رسیدگی به مناطق محروم - خودبسندگی کشاورزی

۱۸۶- «هماهنگی بخش‌ها و جنبه‌های مختلف سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، دفاعی و محیطی» کدام ویژگی آمایش سرزمین را یادآور می‌شود؟

(۱) توجه به عدالت در توسعه

(۲) توجه به همه ظرفیت‌ها و توانمندی‌های مناطق مختلف کشور

(۳) توجه به نیازهای حال و آینده

(۴) توجه به همه ابعاد توسعه

۱۸۷- به ترتیب «داده‌ها و اطلاعات جمع‌آوری شده از محیط» و «پردازش اطلاعات» در سامانه اطلاعات جغرافیایی دارای کدام ویژگی هستند؟

(۱) پدیده‌های دنیای واقعی را که ویژگی‌های طبیعی است، شامل می‌شود - پردازش با توجه به اهداف و نیاز کاربر

(۲) شامل پدیده‌های طبیعی و انسانی و ویژگی‌های آن‌هاست - پردازش با توجه به اهداف و نیاز کاربر

(۳) پدیده‌های دنیای واقعی را که ویژگی‌های طبیعی است، شامل می‌شود - پردازش بر اساس میزان اطلاعات جمع‌آوری شده

(۴) شامل پدیده‌های طبیعی و انسانی و ویژگی‌های آن‌هاست - پردازش بر اساس میزان اطلاعات جمع‌آوری شده

۱۸۸- کدام یک از مفاهیم زیر ماهیت جغرافیایی حمل‌ونقل را نشان می‌دهند؟

(۱) برخورداری از اهمیت اقتصادی، زیست‌محیطی، اجتماعی و سیاسی و دفاعی

(۲) نقش‌آفرینی در فعالیت‌های اقتصادی، واحدهای تولیدی، خدماتی و تجاری

(۳) افزایش جمعیت، گسترش تجارت و اقتصاد جهانی، پیشرفت علم و فناوری

(۴) مکان، موقعیت مکانی، مسافت، مبدأ و مقصد

۱۸۹- جغرافیای حمل‌ونقل در کدام حوزه علم جغرافیا قرار دارد؟

(۱) شهری

(۲) سیاسی

(۳) سیستم‌های اطلاعات جغرافیایی

(۴) اقتصادی

۱۹۰- هریک از شیوه‌های حمل‌ونقل زیر، معمولاً برای چه مسافتی استفاده می‌شوند؟

«حمل‌ونقل لوله‌ای - حمل‌ونقل آبی - حمل‌ونقل ریلی»

(۱) دور - نسبتاً دور - دور

(۲) نسبتاً دور - نسبتاً دور - دور

(۳) دور - دور - نسبتاً دور

(۴) نسبتاً دور - دور - نسبتاً دور

۱۹۱- کدام یک از ویژگی‌های زیر از مزایای حمل‌ونقل جاده‌ای نسبت به سایر شیوه‌های حمل‌ونقل است؟

- الف) میزان مصرف سوخت و آلاینده‌گی محیط‌زیست
ب) استفاده برای رفتن به مناطق روستایی
ج) انعطاف در توقف بین ایستگاه‌ها و تعدد مسیرها
د) راحتی و تعداد مسافران

۱) ب، ج ۲) الف، ج ۳) ب، د ۴) ج، د

۱۹۲- ویژگی‌های حمل‌ونقل ریلی در کدام گزینه به‌درستی آمده است؟

- ۱) تعداد سوانح پایین، آلاینده‌گی کم، هزینه‌ی احداث پایین خطوط آهن و مصرف سوخت بسیار کم
۲) پوشش گسترده در جهان، ارزان‌ترین روش جابه‌جایی کالاها و برخورداری از بالاترین سرعت
۳) ارزان‌ترین روش جابه‌جایی کالا، هزینه‌ی حمل پایین، صرفه‌جویی در زمان و راحتی
۴) امنیت، راحتی، هزینه‌ی حمل پایین در مسافت‌های طولانی، آلاینده‌گی کم و هزینه‌ی احداث بالای خطوط آهن

۱۹۳- کدام گزینه درباره‌ی قطارهای پرسرعت نادرست است؟

- ۱) معمولاً به قطارهایی که بیش از ۲۰۰ کیلومتر در ساعت سرعت داشته باشند قطار پرسرعت می‌گویند.
۲) امروزه کشورهای اروپایی از جمله فرانسه و آلمان از تولیدکنندگان عمده‌ی قطارهای تندرو به‌شمار می‌روند.
۳) قطار پرسرعت الکتریکی که در سال ۱۹۶۴م. بین توکیو و یوکوهاما در ژاپن به حرکت درآمد، از اولین قطارهای پرسرعت جهان است.
۴) شرکت‌های بزرگ تولیدکننده‌ی قطارهای پرسرعت رکورد سرعت را از ۱۶۰ کیلومتر در ساعت به بیش از ۳۰۰ کیلومتر در ساعت (و حتی ۴۵۰ کیلومتر در ساعت) افزایش داده‌اند.

۱۹۴- درباره‌ی پراکندگی شبکه‌های ریلی در جهان کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) بیشترین میزان خطوط سریع‌السیار و طولانی‌ترین خط قطار تندروی جهان متعلق به کشور آمریکا است.
۲) کشورهای ایالات متحده آمریکا، روسیه، چین و هند بیشترین میزان خطوط ریلی را در جهان دارند.
۳) اروپا گسترده‌ترین شبکه‌ی خط‌آهن را در میان قاره‌های جهان دارد.
۴) ایالات متحده آمریکا دارای طولانی‌ترین شبکه‌ی ریلی در جهان است که ۸۰ درصد آن به حمل بار اختصاص دارد.

۱۹۵- تنها خط برقی کشور در حمل‌ونقل ریلی چه مسیری است؟

- ۱) راه‌آهن تهران به مشهد
۲) قطار سریع‌السیار تهران به قم
۳) مسیر جلفا به تبریز
۴) راه‌آهن قم به اصفهان

۱۹۶- بالاترین درصد تجارت جهانی بر اساس وزن مربوط به کدام شیوه‌ی حمل‌ونقل است و مشخصه‌ی این شیوه چیست؟

- ۱) ریلی - پوشش گسترده در سطح جهان
۲) ریلی - سرعت بالا و امنیت
۳) آبی - پوشش گسترده در سطح جهان
۴) آبی - سرعت بالا و امنیت

۱۹۷- تولید کشتی‌های «رو - رو» در حمل‌ونقل دریایی از کدام جهت اهمیت دارند؟

- ۱) پایین آوردن هزینه‌های ساخت کشتی و اسکله‌ها
۲) سرعت‌بخشیدن به ظرفیت جابه‌جایی کالا
۳) امکان انتقال مسافران به فواصل بسیار دور
۴) کاستن هزینه‌های سفر برای مسافران و گردشگران

۱۹۸- کدام یک از گزاره‌های زیر صحیح بیان شده‌اند؟

- الف) بیشترین نشست و برخاست‌های هواپیماهای کشور در فرودگاه مهرآباد انجام می‌گیرد.
ب) لوله‌های نفتی عمدتاً از فولاد ساخته شده‌اند و ممکن است در زیر زمین یا حتی در بستر دریاها کار گذاشته شوند.
ج) یکی از دلایل احداث لوله‌های انتقال مواد نفتی، هزینه‌های پایین تعمیر لوله‌ها و ایستگاه‌های واسطه‌ای است.
د) هر سه گزاره درست است.
- ۱) الف، ب ۲) ب، ج ۳) الف، ج ۴) هر سه گزاره درست است.

۱۹۹- ویژگی‌های حمل‌ونقل از طریق خطوط لوله، در کدام گزینه به‌درستی آمده است؟

- ۱) انتقال حجم عظیمی از مایعات - آسیب کمتر به محیط‌زیست - نیاز به سرمایه‌گذاری فراوان به هنگام احداث
۲) انتقال سیالات به قسمت‌های مختلف کشور - آلودگی محیط‌زیست - نیاز به مراقبت بالا هنگام حوادث
۳) انتقال حجم عظیمی از مایعات - نیاز به مراقبت پایین با استفاده از تجهیزات هوشمند - سرمایه‌گذاری کم در حین احداث
۴) انتقال سیالات به قسمت‌های مختلف کشور - آسیب کمتر به محیط‌زیست - بازدهی کم نسبت به هزینه‌ی زیاد آن

۲۰۰- به ترتیب، طول کدام یک از خطوط لوله‌ی ایران، بیشتر از دیگری است و چه کشورهایی مقصد صادرات گاز طبیعی ایران از طریق خطوط لوله هستند؟

- ۱) خطوط لوله‌ی نفت - ترکمنستان، عراق، ترکیه و افغانستان
۲) خطوط لوله‌ی گاز - ترکمنستان، عراق، ترکیه و افغانستان
۳) خطوط لوله‌ی نفت - ارمنستان، عراق، آذربایجان و ترکیه
۴) خطوط لوله‌ی گاز - ارمنستان، عراق، آذربایجان و ترکیه

درس‌های (۱ تا ۵)
صفحه‌های ۲۲ تا ۵۳

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

جامعه‌شناسی (۳)

۲۰۱- هریک از عبارات زیر به ترتیب با کدام مورد، ارتباط دارند؟

- علت شکل‌گیری زمینه رشد دانش علمی
- راه‌حلی برای رفع تعارض میان دانش علمی و دانش عمومی
- عامل تعاریف متفاوت از دانش علمی
- (۱) پیدایش مسائل خاص در جامعه - طرح ایده‌های نوین - دیدگاه حاصل از دانش عمومی
- (۲) تعارض میان دانش علمی و عمومی - دست برداشتن از دانش عمومی - متفاوت بودن هویت فرهنگی
- (۳) پیدایش مسائل خاص در جامعه - طرح ایده‌های نوین - متفاوت بودن هویت فرهنگی
- (۴) تعارض میان دانش علمی و عمومی - دست برداشتن از دانش علمی - دیدگاه حاصل از دانش عمومی

۲۰۲- علت پیدایش هر یک از موارد زیر به ترتیب چیست؟

- غیرعلمی دانستن روش‌های غیرتجربی
- دانش مفید
- دانش علمی
- (۱) اتکاء بر موضوع علوم - نیاز به دانش همسو با فرهنگ - تفکر در دانش عمومی
- (۲) تأکید بر روش علوم - نیاز به دانش برآمده از هویت فرهنگی - تأمل در دانش حاصل از زندگی
- (۳) اتکاء بر موضوع علوم - نیاز به تشخیص درست و غلط بودن مسائل - تأمل در دانش عمومی
- (۴) تأکید بر روش علوم - پدید آمدن مسائل خاص در جامعه - نیاز به دانش کشف‌کننده واقعیت

۲۰۳- پاسخ سوالات زیر، به ترتیب چیست؟

- ارائه راه‌حل صحیح برای مسائل موجود در جامعه از کدام بخش از ذخیره دانشی پدید می‌آید؟
- دلیل از بین رفتن ارتباط بین دانش عمومی و علمی چیست؟
- کدام دانش، بخش عمیق‌تر ذخیره دانشی جامعه را شکل می‌دهد؟
- (۱) دانش حاصل از زندگی - ناتوانی در حل تعارض‌ها - دانش علمی
- (۲) دانش علمی - تهاجم فرهنگی - دانش حاصل از روابط اجتماعی
- (۳) دانش عمومی - اختلال در فرهنگ اجتماعی - دانش علمی
- (۴) دانش علمی - ایجاد تعارض در ذخیره دانشی - دانش ناشی از تأمل در دانش عمومی

۲۰۴- کدام گزینه در ارتباط با انواع علوم انسانی و اجتماعی، نادرست است؟

- (۱) جامعه‌شناسی خرد و کلان، نیازمند به هم و مکمل یکدیگرند.
- (۲) جامعه‌شناسی خرد، کنش اجتماعی و سایر پدیده‌های اجتماعی خرد را بررسی و مطالعه می‌کند.
- (۳) روان‌شناسی، نمونه‌ای از علوم اجتماعی و جامعه‌شناسی، نمونه‌ای از علوم انسانی‌اند.
- (۴) موضوع علوم انسانی، عام‌تر از موضوع علوم اجتماعی است.

۲۰۵- با توجه به عبارت «امروزه، فناوری بر زندگی بشر، سیطره یافته و آن را کنترل می‌کند» کدام گزینه، درست است؟

- (۱) علوم طبیعی، درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها آگاهی می‌دهند و به آن‌ها کمک می‌کنند.
- (۲) علوم اجتماعی، ظرفیت داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را دارند.
- (۳) علوم طبیعی، ظرفیت داوری درباره علوم مربوط به طبیعت و فناوری حاصل از آن را دارند.
- (۴) علوم طبیعی، نسبت به علوم اجتماعی از اهمیت بیشتری برخوردارند.

۲۰۶- کدام گزینه به ترتیب در رابطه با فلسفه، نادرست و در ارتباط با فوائد علوم طبیعی، درست است؟

- (۱) موضوع فلسفه و علوم طبیعی با هم تفاوت دارد. - نشان دادن شیوه صحیح استفاده از علوم طبیعی و دانش‌های ابزاری
- (۲) موضوع آن، شناخت طبیعت و قوانین حاکم بر آن است. - رهاسازی و آزادسازی انسان‌ها از ظلم‌ها و اسارت‌هایی که در اثر کنش‌های انسان‌ها پدید می‌آید.
- (۳) قوانین فلسفه، مخصوص موجودات طبیعی یا انسانی و اجتماعی است. - پیش‌بینی حوادث طبیعی برای پیشگیری و تسلط بر طبیعت
- (۴) به موجودی خاص، مانند موجودات طبیعی و انسانی و اجتماعی نمی‌پردازد. - رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعت و نشان دادن شیوه صحیح استفاده از دانش‌های ابزاری

۲۰۷- هریک از عبارات زیر به ترتیب به کدام مفهوم و موضوع اشاره دارد؟

- شناسایی جامعه و پدیده‌های اجتماعی صرفاً بر اساس دانش‌های ابزاری
- فراهم آوردن امکان مشارکت‌ها در زندگی اجتماعی
- به معنای وحدت روش علوم

- توضیح تغییرات در یک پدیده به کمک تغییرات در پدیده دیگر

- (۱) جامعه، واقعیتی بیرونی است - قواعد اجتماعی - جامعه‌شناسی تبیینی - تأکید بر موضوع علوم
- (۲) یکسان‌انگاری جامعه و طبیعت - نظم اجتماعی - نگاه از درون - ساختار اجتماعی
- (۳) تقلیل انسان به عنوان پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی - نظم اجتماعی - تأکید بر موضوع علوم - پدیده‌های هم‌تغییر
- (۴) یکسان‌انگاری طبیعت و جامعه - قواعد اجتماعی - پوزیتیویسم - پدیده‌های هم‌تغییر

۲۰۸- کدام گزینه، به ترتیب در ارتباط با هنر آشنایی‌زدایی، نادرست و در ارتباط با رویکرد جامعه‌شناسی تبیینی، درست است؟

- (۱) در زندگی ما انسان‌ها نظم‌های پنهان و شگفت‌انگیزی وجود دارد که با هنر آشنایی‌زدایی از امر مأنوس، می‌توان آن‌ها را کشف کرد. - طرفداران دیدگاه تبیینی، گمان می‌کنند که انسان‌ها می‌توانند جوامع و تاریخ‌های گوناگونی را پدید آورند.
- (۲) به معنای عادت‌زایی است و جامعه‌شناس در این روش، تلاش می‌کند از چشم‌انداز فردی غریبه به موقعیت‌های اجتماعی نگاه کند و از دانش علمی و عمومی عبور کند. - انسان صرفاً موجودی طبیعی پیچیده‌تر از سایر موجودات طبیعی دانسته می‌شود و پیامد آن، مغلوب شدن انسان در برابر جامعه است.

- (۳) افراد در زندگی روزمره از دید خود و برای خود به موقعیت‌های اجتماعی می‌نگرند ولی جامعه‌شناس باید تلاش کند تا به خود موقعیت اجتماعی و ابعاد و اعماق آن نزدیک شود. - در این رویکرد، هدف جامعه‌شناسی همانند هدف علوم طبیعی است؛ یعنی جامعه‌شناسی با شناخت نظم اجتماعی به انسان‌ها قدرت پیش‌بینی، پیشگیری و کنترل جامعه را می‌دهد.

- (۴) جامعه‌شناسان برای شناختن نظم از امور آشنا و مأنوس آشنایی‌زدایی می‌کنند و در کنار بی‌نظمی، نظم را می‌شناسند. - جامعه و نظام اجتماعی بیرون و مستقل از ما انسان‌ها خواهد بود و انسان‌ها فقط باید خود را با آن تطبیق دهند و سازگار کنند و افراد جامعه بر اساس نوعی قرارداد، قواعد و مقرراتی را می‌پذیرند.

۲۰۹- هر عبارت به ترتیب علت، تعریف یا معنا و مفهوم، پیامد چیست؟

- تغییر در خود و تغییر در محیط توسط نظام اجتماعی

- چگونگی ارتباط و پیوند میان پدیده‌های اجتماعی مختلف

- برجسته کردن شباهت‌های جامعه و پدیده‌هایی چون ماشین و بدن انسان

- (۱) رشد جمعیت و برداشت روزافزون از منابع تجدیدناپذیر - ساختار اجتماعی - مغلوب ساختن جامعه، توسط انسان
- (۲) پویا بودن نظام اجتماعی - نظام اجتماعی - موفقیت‌های دانشمندان علوم طبیعی
- (۳) حفظ بلندمدت نظام اجتماعی - ساختار اجتماعی - موفقیت‌های دانشمندان علوم طبیعی
- (۴) تأمین سازوکارهایی برای رفع نیازهای خود توسط نظام اجتماعی - نظام اجتماعی - تسلط انسان بر جامعه همان‌گونه که بر طبیعت مسلط شد.

۲۱۰- هریک از عبارات زیر، به ترتیب مربوط به کدام بخش جدول است؟

الف	ج	موضوع جامعه‌شناسی تبیینی	ب
بیرون و مستقل از انسان‌هاست	روش تبیینی	د	در زندگی روزمره بیشتر به چشم می‌آید

- تشخیص مجرم بودن یا نبودن با مشاهده ویژگی‌های جسمانی و ظاهری

- طبیعت

- پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی

- بی‌نظمی

(۲) ج - د - ب - الف

(۱) ج - الف - د - ب

(۴) ج - ب - الف - د

(۳) د - الف - ب - ج

۲۱۱- در رابطه با پیامدهای نادیده گرفتن کنش اجتماعی، کدام گزاره با کلمات مقابل آن، تناسب دارد؟

- (۱) انقلاب‌های اجتماعی، اندیشه‌های جدید، شاهکارهای هنری و اختراعات بزرگ، هنگامی پدید می‌آیند که انسان از نظم موجود گامی فراتر می‌گذارد. (سقوط ارزش‌ها)
- (۲) تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی به تدریج سبب می‌شود افراد بدون آنکه بدانند این نظم برای تحقق چه آرمان‌ها و ارزش‌هایی است صرفاً آن را رعایت کنند. (افول معانی)
- (۳) با استفاده از روش‌های تجربی نمی‌توان گفت که مهربانی یک فضیلت اخلاقی و کینه‌توزی یک رذیلت اخلاقی است. (سقوط ارزش‌ها)
- (۴) مطالعات تبیینی نشان داده‌اند که میان عواملی مانند میزان پرخاشگری، هیجان، خواب، وضعیت تحصیلات و تأهل با اعتیاد به اینترنت و بازی‌های رایانه‌ای رابطه وجود دارد. (رکود اراده‌ها)

۲۱۲- علت هر یک از عبارات زیر به ترتیب کدام است؟

- حذف اراده و خلاقیت، ارزش و اخلاق، آگاهی و معنا از زندگی اجتماعی
- اخلاق‌گریزی

- محدود شدن بیشتر مطالعات تبیینی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده انسان

- (۱) تأکید بیش از اندازه رویکرد تبیینی بر نظم و ساختارهای اجتماعی - انکار ارزش‌های عاطفی، اخلاقی و مذهبی و ... - نادیده گرفتن پیامدهای کنش‌ها
- (۲) تأکید بیش از اندازه دانشمندان بر جامعه‌شناسی تبیینی - نادیده گرفتن معنای کنش - انکار ارزش‌های اخلاقی و عاطفی
- (۳) تأکید بیش از اندازه رویکرد تبیینی و روی آوردن به جامعه‌شناسی تفسیری - قابل توضیح نبودن بسیاری از کنش‌های عاطفی، هنری، اخلاقی و ... - نادیده گرفتن پیامدهای کنش‌ها
- (۴) تأکید بیش از اندازه رویکرد تبیینی بر نظم و ساختارهای اجتماعی - استفاده از روش‌های صرفاً تجربی و انکار ارزش‌های عاطفی، اخلاقی و مذهبی و ... - نادیده گرفتن معنای کنش

۲۱۳- کدام گزینه در رابطه با جنگ‌های نامنظم، درست بیان شده است؟

- (۱) سربازان جنگ‌های نامنظم معمولاً نقشه‌های از پیش برنامه‌ریزی شده را اجرا می‌کنند.
- (۲) در این نوع مبارزه، از نظم مشخصی پیروی می‌شود و تأکید بر عملکرد نظامی سربازان است.
- (۳) در جنگ‌های نامنظم، افراد از نظم موجود پیروی می‌کنند و گاهی نیز از آن فراتر می‌روند و با ارزش‌ها و معانی، پیوند می‌خورند.
- (۴) جنگ‌های نامنظم، مبتنی بر آگاهی فرهنگی و جغرافیایی سربازان محلی یک منطقه است.

۲۱۴- کدام گزینه در رابطه با عبارت «کنش اجتماعی، خشت بنای جامعه است» صحیح است؟

- (۱) تمامی پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان به یکدیگر نیازمند و مکمل یکدیگر هستند.
- (۲) ساختارهای اجتماعی، هر چقدر هم جا افتاده و با سابقه باشند، با کنش‌های افراد به وجود می‌آیند و برقرارند.
- (۳) ساختارهای اجتماعی، بر انسان‌ها مسلط هستند و سرنوشت آن‌ها را تعیین می‌کنند.
- (۴) افراد قدرت مقاومت در برابر ساختارها و ایجاد تغییر در آن‌ها را ندارند.

۲۱۵- همراهی همدلانه به معنای ...

- (۱) تأیید کنشگران، نگاه کردن به مسائل کنشگران از منظر خودشان و تلاش برای پیش‌بینی و پیشگیری از حوادث احتمالی است.
- (۲) تأیید کنشگران نیست، بلکه به معنای نگاه کردن به مسائل کنشگران از منظر خودشان و تلاش برای فهم آن‌هاست.
- (۳) تأیید روش انجام کنش‌ها، تأکید کردن بر پیامدهای کنش و تلاش برای فهم و پیش‌بینی پیامدهای آن‌ها است.
- (۴) نادیده گرفتن معنای کنش نیست، بلکه به معنای فهم مسائل زندگی و آرزوهای جوانان است.

۲۱۶- صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را به ترتیب مشخص کنید.

- تأکید بر پیچیدگی کنش‌ها و پدیده‌های اجتماعی و تنوع معانی آن‌ها به این معناست که جوامع انسانی، هیچ شباهت و اشتراکی ندارند.
- وبر معتقد بود آنچه جامعه‌شناسان از مطالعه پدیده‌ها می‌فهمند باید با روش تجربی اثبات شود وگرنه ارزش علمی ندارد.
- قوم‌نگاری نوعی پژوهش کیفی بر اساس مشاهده مشارکتی است که در آن محقق به دنبال پرده برداشتن از معنایی است که در کنش‌ها نهفته‌اند.
- اغلب می‌توان به نحو مفیدی از روش آزمایش در جامعه‌شناسی استفاده کرد و آزمایش هوثرن، مثال خوبی از کاربرد این روش در جامعه‌شناسی است.

(۱) غ - ص - غ - ص

(۲) ص - غ - غ - ص

۲۱۷- در ارتباط با دیدگاه «وبر» کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) وبر، معتقد بود کنش اجتماعی معنادار است و پدیده‌های معنادار را نمی‌توان همانند پدیده‌های طبیعی از طریق حواس مطالعه کرد؛ بلکه باید معنای آن‌ها را فهمید.
- (۲) وبر، تفهم را روش مستقلی برای علوم انسانی نمی‌دانست؛ بلکه آن را مقدمه و پیش‌نیازی برای روش علمی که همان روش تجربی بود می‌انگاشت.
- (۳) وبر، جامعه‌شناسی خود را تفهمی - تبیینی معرفی می‌کرد و هنوز علم را به علم تجربی محدود می‌دانست و مدعی شد که هر چند جهان اجتماعی، همانند جهان طبیعی نظم و قواعد خاصی دارد، اما انسان‌ها مانند موجودات طبیعی نیستند.
- (۴) از نظر وبر، جامعه‌شناس نه تنها می‌تواند آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی را توصیف کند؛ بلکه در مورد آن‌ها می‌تواند داوری علمی کند و به نقد و اصلاح آن‌ها بپردازد.

۲۱۸- کدام موارد به ترتیب در جای «الف»، «ب»، «ج» و «د» قرار می‌گیرد؟

تقابل رویکرد تفسیری با رویکرد تبیینی	الف	ج	ب
د	محقق تمامی ابعاد یک پدیده اجتماعی خاص را مطالعه می‌کند	نگاه از درون به پدیده‌ها برای یافتن معنای آن‌ها	مراجعه به زمینه فرهنگی که کنشگر در آن عمل می‌کند

- (۱) قوم‌نگاری - دلالت‌های کنش - تفسیر - علوم انسانی و اجتماعی دیگر دغدغه نزدیک شدن به علوم طبیعی را ندارند و آن‌چه جامعه‌شناسان از مطالعه پدیده‌ها می‌فهمند باید با روش تجربی اثبات شود.
- (۲) مطالعه موردی - دلالت‌های کنش - تفسیر - کنشگران بر اساس معنایی که در ذهن دارند دست به عمل می‌زنند.
- (۳) قوم‌نگاری - دلالت‌های کنش - تبیین - برای فهم زندگی اجتماعی باید از ظاهر پدیده‌های اجتماعی عبور کرد و به معنای نهفته در کنش‌ها راه یافت.
- (۴) مطالعه موردی - پی بردن به هدف کنشگر - تبیین - کنشگران بر اساس معنایی که در ذهن دارند دست به عمل می‌زنند.

۲۱۹- به ترتیب کدام گزینه پاسخ سؤالات زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

- در قرن بیستم، کدام باور مورد تردید قرار گرفت؟
- فهم هر کنش، مستلزم چیست؟
- هدف رویکرد تفسیری چیست؟
- (۱) تأکید بر موضوع علوم به جای روش علوم - دسترسی به معنای فرهنگی و اجتماعی نهفته در آن - معنابخشی و انسجام بخشی به زندگی اجتماعی
- (۲) محدود دانستن علم به علم تجربی - نشان دادن عمق پنهان و منحصر به فرد آن - داوری علمی پدیده‌های نامحسوس و غیرتجربی
- (۳) مرز علم و غیرعلم را تجربه و تبیین تجربی تعیین می‌کند - دسترسی به معنای ذهنی و معنای فرهنگی نهفته در آن - معنابخشی و انسجام بخشی به زندگی اجتماعی
- (۴) محدود دانستن علم به علم تجربی - دسترسی به معنای ذهنی و معنای فرهنگی نهفته در آن - داوری درباره آرمان‌ها و ارزش‌ها و نقد و اصلاح آن‌ها

۲۲۰- به ترتیب «اشتراک دیلتای و وبر»، «افتراق فیلیپ زیمباردو و گافمن» و «اشتراک مطالعه موردی و قوم‌نگاری» را کدام گزینه به درستی نشان می‌دهد؟

- (۱) کنش اجتماعی معنادار است - مشاهده مشارکتی - روش آزمایش
- (۲) وجود نظم و قواعد در جهان اجتماعی - روش آزمایش - روش‌های کمی
- (۳) انسان‌ها مانند موجودات طبیعی نیستند - روش تبیینی - روش آزمایش
- (۴) تفاوت پدیده‌های اجتماعی با پدیده‌های طبیعی - روش مطالعه - روش‌های کیفی

درس‌های اول تا ششم
صفحه‌های (۵ تا ۵)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

فلسفه دوازدهم

۲۲۱- در ارتباط با برهان «نیازمندی حمل وجود بر ماهیت به دلیل» کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) در جایی که حمل از نوع شایع صناعی است، امکان مطرح شدن دارد.
- (۲) می‌توان گفت دلیلی که در این جا آمده منحصر به دلایل عقلی است.
- (۳) ممکن است در بعضی مثال‌های استعمال این برهان، محمول در تعریف موضوع بیاید.
- (۴) عدم وجود رابطه ضروری بین محمول و موضوع در استفاده از این برهان شرط نیست.

۲۲۲- رابطه موضوع و محمول در کدام گزینه با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۱) تاریخ انسان پر از رمز و رازهای پیچیده است.
- (۲) مثلث دارای چهار زاویه موجود است.
- (۳) برادر حسن، پزشک قلب و عروق است.
- (۴) منزل دوستم در قیطریه است.

۲۲۳- اگر کسی به ممکن‌الوجود بودن ذاتی پرنده اذعان کند، همه گزینه‌های زیر را می‌پذیرد؛ به جز ...

- (۱) واجب شدن این پرنده ذاتاً ممکن‌الوجود، یک امر محال نیست.
- (۲) در صورت وجود علت، موجود شدن پرنده، متأخر بر دریافت ضرورت وجود است.
- (۳) در هیچ شرایطی این ممکن‌الوجود نمی‌تواند ممتنع‌الوجود بالغیر شود.
- (۴) محال است این حالت امکان و تساوی در پرنده از ناحیه دیگری دریافت شده باشد.

۲۲۴- کدام گزینه در تبیین عبارت زیر صحیح و مرتبط است؟

«هنگامی که کلیدی در را باز نمی‌کند، به امتحان کردن سایر کلیدهایمان روی می‌آوریم.»

- (۱) از نظر زمانی وجوب مقدم بر وجود است.
- (۲) هر چیزی از هر چیزی پدید نمی‌آید.
- (۳) معتقدیم که هر معلولی به علت نیاز دارد.
- (۴) ادراک ما مطابق یک هستی نظام‌مند و قانون‌مند است.

۲۲۵- همه گزینه‌ها به جز گزینه ... در مورد مفهوم «مثال خیر» صحیح است.

- (۱) مثال خیر نوعی از هستی است که هرگز از بین نمی‌رود.
- (۲) هیچ موجود دیگری نمی‌تواند به جایگاه مثال خیر برسد.
- (۳) قبول مثال خیر با پذیرش چندخدایی منافاتی ندارد.
- (۴) شبیه شدن موجودات مادی به مثال خیر امکان‌پذیر است.

۲۲۶- کدام یک از موارد زیر به ترتیب مطابق با نظر «کاتینگهام - ویلیام جیمز - کرکگور» درباره «ایمان به خدا به عنوان عامل معناداشتن زندگی» است؟

الف) موهبت الهی

ب) منشأ ارزش و اهمیت

ج) نهفته در تجارب شخصی

۱) الف - ب - ج

۲) ب - ج - الف

۳) الف - ج - ب

۴) ج - ب - الف

۲۲۷- گزاره صحیح در مورد مقدمه سوم برهان فارابی کدام است؟

۱) با استفاده از علت‌العلل، وجود سلسله‌ای بی‌نهایت از معلول‌ها را نفی می‌کند.

۲) به وجود آمدن موجودات جهان را معلول عدم ادامه زنجیره علت‌ها تا بی‌نهایت می‌داند.

۳) بر این نکته که تا علت وجود پیدا نکند، معلول وجود پیدا نمی‌کند، صحه می‌گذارد.

۴) قبول این مقدمه مستلزم پذیرش معلول بودن همه اجزای یک سلسله است.

۲۲۸- کدام گزینه نمی‌تواند تکمیل‌کننده عبارت زیر باشد؟

نظر به برهان «وسط و طرف»، مجموعه نامحدود اشیای جهان ...

۱) نمی‌توانند با واجب‌الوجود بالذات نسبت تباین داشته باشد.

۲) نیاز به علتی بیرون از مجموعه و در عین حال متصل به آن مجموعه دارند.

۳) از ناحیه خودشان ضرورت وجود ندارند.

۴) تک تک افراد این مجموعه ممکن‌الوجود بالذات هستند.

۲۲۹- از دیدگاه فلاسفه مسلمان ...

۱) از معنادار بودن حیات می‌توان وجود خداوند را اثبات کرد.

۲) گرایش انسان به خیر و زیبایی می‌تواند به اثبات یک حقیقت متعالی منجر شود.

۳) احساس تعهد و مسئولیت در انسان مؤخر بر اثبات خداست.

۴) غایتمندی جهان دلیلی بر اثبات وجود خداوند است.

۲۳۰- کدام یک از ابیات زیر با نظر ابن‌سینا پیرامون عشق قرابت معنایی بیشتری دارد؟

۱) عشق دریایی کرانه ناپدید کی توان کردن شنا ای هوشمند

۲) وای آن کو به دام عشق آویخت خنک آن کو ز دام عشق رهاست

۳) هستند افلاک، زاده عشق ارکان به زمین فتاده عشق

۴) سخن عشق نه آن است که آید به زبان ساقیا می ده و کوتاه کن این گفت و شفت

۲۳۱- اگر رابطه بین وجود و ماهیت در ذهن همانند جهان خارج بود ...

- (۱) هر پدید آمدنی از دلیلی نشأت می‌گرفت.
 (۲) مفهوم واجب‌الوجود بالذات بی‌معنا می‌شد.
 (۳) مفاهیم خیالی و غیرواقعی وجود می‌یافتند.
 (۴) قوه انتزاع قادر بود از وجود و ماهیت یک قضیه دو جزئی بسازد.

۲۳۲- کدام گزینه درباره تاریخچه بحث تمایز وجود و ماهیت نادرست است؟

- (۱) توجه خاص فارابی آن را محور مباحثات گوناگون قرار داد.
 (۲) از مقدماتی است که ابن‌سینا برای اثبات وجود خداوند به کار می‌برد.
 (۳) تمایز وجود و ماهیت نقشی مهم در سیر فلسفه اسلامی ایفا می‌کند.
 (۴) گسترش عمده این بحث در اروپا توسط رویکرد تومیسیم صورت گرفت.

۲۳۳- در کدام قضیه نسبت محمول با موضوع به‌درستی بیان نشده است؟

- (۱) کلاغ سفید است ← امتناع
 (۲) کلاغ حیوان است ← ضرورت
 (۳) کلاغ پرند است ← ضرورت
 (۴) کلاغ جسم نیست ← امتناع

۲۳۴- رابطه وجود و اشیای موجود در جهان چگونه است؟

- (۱) وجود با اشیایی که در جهان در حال حاضر موجودند رابطه امکانی دارد.
 (۲) ذات اشیای عالم با رابطه امکانی نسبت به وجود، در جهان خارج موجود شده است.
 (۳) ذات اشیای عالم از رابطه امتناع نسبت به وجود خارج شده است و موجود شده است.
 (۴) وجود با اشیایی که در جهان در حال حاضر موجودند، رابطه ضرورت دارد.

۲۳۵- در رابطه با علیت کدام گزینه درست است؟

- (۱) قائم به وجود دو طرف است.
 (۲) رابطه جاذبه، رابطه اتکا و ... از این نوع هستند.
 (۳) آنچه معلول از علت طلب می‌کند، هستی‌یابی است.
 (۴) مؤخر از وجود طرفین برقرار نمی‌شود.

۲۳۶- دیوید هیوم می‌گوید: «اگر فردا خورشید از غرب طلوع کند، نباید تعجب کرد»، طبق نظر فلاسفه اسلامی، کدام اصل این نظر هیوم را رد می‌کند؟

- (۱) اصل سنخیت علت و معلول
 (۲) اصل ضرورت علی و معلولی
 (۳) محال بودن ترجیح بلامرجح
 (۴) قاعده وجوب مقدم بر وجود

۲۳۷- اگر کسی به «اصل علیت» و «اصل وجوب‌بخشی علت به معلول» و «اصل سنخیت میان علت و معلول» قائل باشد، کدام معنای اتفاق را ممکن است بپذیرد؟

- (۱) اتفاق به معنای نبود غایت و هدف در پدیده‌ها و اتفاق به معنای رخ دادن حادثه پیش‌بینی نشده
 (۲) اتفاق به معنای پدید آمدن هر معلولی از هر علتی و اتفاق به معنای نبود حتمیت میان علت و معلول
 (۳) اتفاق به معنای نبود حتمیت میان علت و معلول و اتفاق به معنای رخ دادن حادثه پیش‌بینی نشده
 (۴) اتفاق به معنای نبود غایت و هدف در پدیده‌ها و اتفاق به معنای نبود حتمیت میان علت و معلول

۲۳۸- کانت «زندگی جمعی» و «نفس مجرد» را به ترتیب مشروط بر چه چیزی می‌دانست؟

- (۱) اخلاق و رعایت اصول اخلاقی - جهانی ماورای دنیای مادی
 (۲) اراده و مسئولیت‌پذیری - خدایی جاودان و نامتناهی
 (۳) نظم موجود در جامعه انسانی - سعادت دنیا و آخرت
 (۴) وجدان اخلاقی و کسب فضیلت - اختیار و اراده انسان

۲۳۹- در رابطه با استدلال فارابی و ابن‌سینا در خصوص اثبات وجود خدا کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) اولی ابتدا نداشتن سلسله علت و معلول‌ها را نفی می‌کند.
 (۲) دومی در استدلال خود از اصل وجوب‌بخشی علت بهره برده است.
 (۳) اولی وجود علت را مقدم بر وجود معلول معرفی می‌کند.
 (۴) هر دوی آن‌ها به حالت امکان ذاتی در مقدمات اشاره کرده‌اند.

۲۴۰- کدام عبارت، اساس تفاوت نظر ملاصدرا و ابن‌سینا را در بحث ملاک نیاز به علت، بیان می‌کند؟

- (۱) امکان، چیزی جز فقر و نیاز نیست.
 (۲) ملاک نیازمندی در خود وجود است.
 (۳) ریشه اصلی نیازمندی، معلولیت یک موجود است.
 (۴) فقط وجود می‌تواند ماهیت را از حالت تساوی خارج کند.